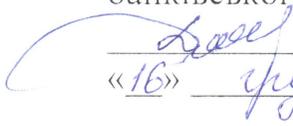


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Допускається до захисту  
в.о. завідувача кафедри фінансів,  
банківської справи та страхування

 доцент О.О. Драган  
«16» грудня 2025 року

## КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА  
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТОВ «АНТОНІВСЬКИЙ «М'ЯСОКОМБІНАТ»)

Виконала: Музика Аліна Василівна

*прізвище, ім'я, по батькові*

  
*підпис*

Керівник: доцент Герасименко Ірина Олександрівна

*вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові*

  
*підпис*

Рецензент: доцент Батажок Світлана Григорівна

*вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові*

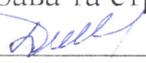
  
*підпис*

Я, Музика Аліна Василівна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Затверджую  
Гарант ОПІ «Фінанси, банківська  
справа та страхування

  
(підпис) доцент О.О. Драган

«04» листопада 2024 року

**ЗАВДАННЯ**  
**на кваліфікаційну роботу магістра**  
**Музиці Аліні Василівні**

Тема: Управління фінансовим станом підприємства (за матеріалами ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»)

Перелік питань, що розробляються в роботі: розкрити економічну сутність фінансового стану підприємства; розглянути особливості управління фінансовим станом переробних підприємств; здійснити організаційно-економічну характеристику ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»; проаналізувати фінансовий стан підприємства; оцінити ефективність управління фінансовим станом; запропонувати напрями удосконалення управління фінансовим станом; оптимізацію структури капіталу підприємства, організацію служби фінансового контролінгу.

Вихідні дані: фінансова звітність ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» 2022-2024 рр.

Календарний план виконання роботи

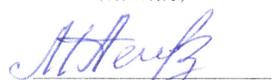
Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	листопад 2024 – січень 2025	виконано
Теоретико-методична частина	лютий – квітень 2025	виконано
Аналітична частина	травень – липень 2025	виконано
Рекомендаційна частина	серпень – жовтень 2025	виконано
Оформлення роботи	листопад 2025	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2025	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2025	виконано
Подання на рецензування	листопад 2025	виконано

Керівник

  
(підпис)

доцент І.О. Герасименко

Здобувач

  
(підпис)

А.В. Музика

Дата отримання завдання «04» листопада 2024 року

## АНОТАЦІЯ

*Музика А.В.*

### УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА (за матеріалами ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»)

Досліджено сукупність теоретико-методичних та прикладних аспектів управління фінансовим станом підприємства.

Використано методи: наукового узагальнення, порівняння, групування, графічний, індукції, дедукції, математичної статистики.

Проаналізовано фінансовий стан ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» та ефективність системи управління ним. Встановлено, що у 2024 році дохід від реалізації скоротився на 22,41% порівняно з 2022 роком, що свідчить про зниження обсягів продажу та потребу перегляду збутових і виробничих процесів. Одночасно виявлено погіршення ліквідності: коефіцієнт поточної ліквідності знизився до 0,63, а швидкої ліквідності до 0,47, що підвищує ризики несвоєчасних платежів. Показники боргового навантаження також погіршилися: коефіцієнт заборгованості – 0,84 (вище нормативу 0,5), а коефіцієнт автономії – 0,16, що відображає зростання фінансової залежності підприємства.

Обґрунтовано заходи щодо удосконалення системи управління фінансовим станом ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат». Запропоновано орієнтир оптимальної структури капіталу 70:30 (власний : позиковий), що, за розрахунками, забезпечує фінансову стійкість та підвищує ефективність діяльності. Обґрунтовано доцільність створення служби фінансового контролінгу як інструмента системного моніторингу, аналізу й прогнозування фінансових потоків та підтримки управлінських рішень.

Кваліфікаційна робота магістра містить 65 сторінок комп'ютерного тексту, 16 таблиць, 13 рисунків, список використаних джерел із 39 найменувань та додатки.

**Ключові слова:** фінансовий стан, управління фінансовим станом, оптимізація структури капіталу, фінансовий контролінг.

## ANNOTATION

*Muzyka A.*

### **MANAGING THE FINANCIAL CONDITION OF AN ENTERPRISE (based on the materials of «Antonivskyi M''yasokombinat» LLC)**

The study examines a set of theoretical, methodological and practical aspects of managing the financial condition of an enterprise.

The following methods were used: scientific generalisation, comparison, grouping, graphical representation, induction, deduction and mathematical statistics.

The financial condition of «Antonivskyi M''yasokombinat» LLC and the effectiveness of its management system were analysed. It was established that in 2024, sales revenue decreased by 22,41% compared to 2022, which indicates a decline in sales volumes and the need to review sales and production processes. At the same time, a deterioration in liquidity was identified: the current liquidity ratio decreased to 0,63, and the quick liquidity ratio to 0,47, which increases the risk of late payments. Debt burden indicators also deteriorated: the debt ratio was 0,84 (above the norm of 0,5), and the autonomy ratio was 0,16, reflecting the company's growing financial dependence.

Measures to improve the financial management system of «Antonivskyi M''yasokombinat» LLC have been substantiated. A target optimal capital structure of 70:30 (equity:debt) has been proposed, which, according to calculations, ensures financial stability and increases operational efficiency. The feasibility of creating a financial controlling service as a tool for systematic monitoring, analysis and forecasting of financial flows and support for management decisions is substantiated.

The master's thesis contains 65 pages of computer text, 16 tables, 13 figures, a list of 39 references, and appendices.

**Keywords:** financial condition, financial condition management, capital structure optimisation, financial controlling.

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА .....	9
1.1. Економічна сутність фінансового стану підприємства .....	9
1.2. Особливості управління фінансовим станом переробних підприємств харчової галузі.....	14
Висновки до розділу 1 .....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ .....	23
ТОВ «АНТОНІВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ».....	23
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	23
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» .....	28
2.3. Оцінка ефективності управління фінансовим станом підприємства .....	34
Висновки до розділу 2.....	41
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА .....	43
3.1. Оптимізація структури капіталу підприємства .....	43
3.2. Організація служби фінансового контролінгу на підприємстві .....	53
Висновки до розділу 3.....	58
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .....	62
ДОДАТКИ.....	66

## ВСТУП

**Актуальність теми дослідження.** Проблематика дослідження фінансового стану підприємства традиційно залишається актуальною та посідає важливе місце серед ключових напрямів фінансово-економічних досліджень. Аналіз фінансового стану є інструментом, який забезпечує формування стратегії та тактики розвитку підприємства, обґрунтування планів і управлінських рішень, контроль за їх реалізацією, виявлення резервів підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності та оцінювання досягнутих результатів.

Оцінка фінансового стану підприємства дає змогу власникам, керівникам, бізнес-партнерам та банківським установам визначити рівень його надійності, стабільності та ефективності використання фінансових ресурсів, а також здійснювати прогнозування майбутніх фінансових результатів. Для формування об'єктивної характеристики фінансової стійкості підприємства необхідним є проведення комплексного аналізу його фінансового стану.

Фінансовий стан підприємства являє собою сукупність показників, що відображають обсяг, структуру, розміщення та ефективність використання фінансових ресурсів. Він характеризується рівнем прибутковості, оборотністю капіталу, показниками фінансової стійкості, динамікою структури джерел фінансування, а також здатністю підприємства своєчасно виконувати боргові зобов'язання. Отже, результати фінансового аналізу дають можливість визначити ключові напрями та інструменти поліпшення фінансового стану підприємства у конкретних умовах його функціонування.

Коректна оцінка фінансових результатів діяльності та фінансового стану підприємства в сучасних умовах господарювання є необхідною як для його керівництва та власників, так і для інвесторів, партнерів, кредиторів та державних органів.

**Ступінь вивчення проблеми.** Дослідженням теоретичних і практичних засад управління фінансовим станом підприємства займалося

широке коло як зарубіжних, так і вітчизняних вчених-економістів. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад оцінки фінансового стану підприємств внесли вчені-економісти: І. Бланк, Л. Білик, Л. Буряк, О. Барановський, Ф. Бутинець, А. Бутко, О. Василик, О. Гадзевич, А. Даниленко, І. Зятковський, В. Івахненко, Є. Іонін, Т. Ковальчук, Л. Лахтіонова, В. Мец, А. Поддєрьогін, В. Сопко, В. Суторміна, О. Терещенко, Т. Унковська, М. Чумаченко, А. Чупіс, А. Шеремет, С. Шкарабан, М. Яцків та ін.

**Методи дослідження.** В процесі дослідження були використані традиційні способи та засоби економічного аналізу, а саме: наукового узагальнення (при визначенні сутності процесів та систематизації її складових); порівняння (при зіставленні показників у динаміці); групування (при класифікації); графічного (при дослідженні динаміки і структури); індукції (для одержання загальних висновків на основі окремих фактів); дедукції (одержання часткових висновків на основі знання певних загальних положень); математичної статистики (при обробці статистичних даних за звітний період).

**Метою дослідження** є обґрунтування теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо управління фінансовим станом ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат».

**Для досягнення мети поставлено та вирішено наступні завдання:**

- розглянуто економічну сутність та складові елементи фінансового стану підприємства;
- досліджено особливості управління фінансовим станом переробних підприємств;
- здійснено організаційно-економічну характеристику ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»;
- здійснено аналіз фінансового стану підприємства та оцінку ефективності управління фінансовим станом;

- визначено оптимальне співвідношення структури капіталу ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»;
- запропоновано організацію служби фінансового контролінгу на підприємстві.

**Об'єктом дослідження** є процес управління фінансовим станом ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат».

**Предметом дослідження** є сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів щодо процесу управління фінансовим станом ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат».

**Інформаційна база роботи:** наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з проблеми дослідження, монографічна література, матеріали науково-практичних конференцій, фінансова звітність ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» 2022-2024 рр., ресурси Internet.

**Апробація результатів дослідження.** Науково-практичні результати дослідження доповідались та обговорювались на міжнародній науково-практичній конференції: Музика А.В. Методичні підходи для забезпечення комплексної оцінки фінансового стану підприємства // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічне управління бізнесом на зламі епох: тенденції та виклики». м. Київ, 23 жовтня 2025 р. С. 17-18. URL: <https://econom.knu.ua/wp-content/uploads/2025/12/Conference-MBA-Dep-2025-1-1.pdf>

**Структура та обсяг дипломної роботи.** Кваліфікаційна робота магістра викладена на 65 сторінках друкованого тексту, ілюструється 13 рисунками, 16 таблицями та складається зі вступу, 3 розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел із 39 найменувань та додатків.

## **РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА**

### **1.1. Економічна сутність фінансового стану підприємства**

Проблема дослідження фінансового стану залишається надзвичайно актуальною у сучасних умовах, що характеризуються високим рівнем турбулентності, цифровою трансформацією економіки та зростанням невизначеності. В умовах швидких змін ринкового середовища, появи нових цифрових технологій, кіберризиків і глобальних шоків оцінка фінансової стійкості підприємства набуває ще більшої значущості.

Аналіз фінансового стану сьогодні є ключовим інструментом не лише для визначення поточного рівня стабільності підприємства, а й для розроблення адаптивної стратегії та тактики управління. Він забезпечує обґрунтування управлінських рішень в умовах постійних коливань ринку, дозволяє оцінити ефективність використання фінансових ресурсів та виявити резерви підвищення конкурентоспроможності, у тому числі за рахунок цифрових інновацій.

У сучасному середовищі, де цифровізація бізнес-процесів, автоматизація обліку, аналітика великих даних і прогностичні моделі стають звичними інструментами, комплексна оцінка фінансового стану дає можливість більш точно прогнозувати майбутні результати, швидко реагувати на ризики та адаптувати фінансову політику підприємства.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. В першу чергу на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції. Як правило, що вищі показники обсягу виробництва та реалізації продукції, робіт, послуг і нижча їх собівартість, то вища прибутковість підприємства, що позитивно впливає на його фінансовий стан. Неритмічність виробничих процесів, погіршення

якості продукції, труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунки підприємства, в результаті чого погіршується його платоспроможність.

Існує і зворотний зв'язок, оскільки брак коштів може призвести до перебоїв у забезпеченні матеріальними ресурсами, а отже у виробничому процесі.

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової та кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану [1].

Користувачами інформації про фінансовий стан підприємства передусім є власники підприємства, інвестори, банківські установи, партнери по бізнесу, професійні учасники ринку цінних паперів, працівники податкової служби, страхові компанії та інші учасники економічних відносин.

У сучасній економічній науці немає усталеної думки щодо трактування поняття «фінансовий стан підприємства», його характеристик, елементів і видів. Трактування категорії «фінансовий стан» різними авторами подано в табл. 1.1.

Дослідивши сутність фінансового стану та проаналізувавши різні точки зору щодо його визначення, можна окреслити концептуальні основи цього поняття:

а) фінансовий стан – результат фінансово-господарської діяльності підприємства;

**Підходи до трактування категорії «фінансовий стан»**

Автор	Тлумачення поняття
Поддєрьогін А. М. [2]	Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.
Дем'яненко М. Я. [3]	Фінансовий стан – це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації всіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства. Він характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу, здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями і забезпечувати ефективне фінансування своєї виробничої діяльності на певний момент часу.
Загородній Л. Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т. С. [4]	Фінансовий стан – це стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, забезпеченістю коштами, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та життя, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами.
Коробов М. Я. [1]	Фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями. Це характеристика діяльності підприємства, в якій, як у дзеркалі, у вартісній формі відображені загальні результати роботи підприємства, в тому числі й роботи з управління фінансовими ресурсами.

б) фінансовий стан – поняття, сутність якого проявляється як у статиці (на певний момент часу), так і в динаміці (у визначеному періоді);

в) фінансовий стан – поняття, що характеризується різними складовими елементами, а не лише платоспроможністю та фінансовою стійкістю;

г) фінансовий стан – міра забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами й ступінь раціональності їх розміщення [5].

Проаналізувавши трактування поняття «фінансовий стан підприємства» в наукових економічних дослідженнях і визначення основних

положень цього поняття, спробуємо навести власне його визначення: фінансовий стан являє собою якісну характеристику діяльності підприємства, є об'єктом фінансового управління та є результатом фінансово-господарської діяльності, відображає стан забезпеченості фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання й вимірюється сукупністю показників, що характеризують загальні результати діяльності підприємства на даний час і визначає його перспективи у майбутньому.

Також, щоб визначити сутність поняття «фінансовий стан», необхідно дослідити елементи, що його характеризують.

Основними елементами фінансового стану є: фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, прибутковість, рентабельність, кредитоспроможність, ділова активність. Вважаємо, що доцільно доповнити дану характеристику фінансового стану такими елементами, як: ефективність формування майнового комплексу та структури капіталу, моніторинг загрози банкрутства, рівень інвестиційної привабливості та фінансового ризику [6].

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, що є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, направлених на швидке відновлення платоспроможності, відновлення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства, встановлення можливості підприємства продовжувати свою господарську діяльність, подальшого розвитку, забезпечення прибутковості і зростання виробничого потенціалу і ухвалення відповідних рішень.

Оцінка фінансового стану дозволяє встановити й охарактеризувати:

- ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому, а також ефективність використання фінансових ресурсів зокрема;

- рівень кредитоспроможності підприємства як позичальника фінансових ресурсів для здійснення господарської діяльності;
- рівень підприємницького ризику щодо можливості погашення зобов'язань, здатність до нарощування активів, залучення інвестицій;
- основні пріоритети якісного планування, прогнозування, бюджетування;
- політику розподілу і використання прибутку для потреб суб'єкта господарювання;
- причини відповідних змін, а також тенденції і пріоритетні напрями розвитку підприємства за показниками його фінансового стану [2, 7, 8].

Інформаційною базою для оцінювання фінансового стану підприємства є дані:

- балансу (форма № 1);
- звіту про фінансові результати (форма № 2);
- звіту про рух грошових коштів (форма № 3);
- звіту про власний капітал (форма № 4);
- дані статистичної звітності та оперативні дані.

Інформацію, яка використовується для аналізу фінансового стану підприємств, за доступністю можна поділити на відкриту та закриту (таємну). Інформація, яка міститься в бухгалтерській та статистичній звітності, виходить за межі підприємства, а отже є відкритою.

В цілому порядок оцінки фінансового стану підприємства може бути представлений такими чином.

По-перше, необхідно чітко визначити мету проведення оцінки фінансового стану підприємства, оскільки від неї буде залежати подальший вибір підходів щодо її здійснення.

По-друге, здійснюється збір інформації і обираються напрями оцінки й конкретні показники, що дозволять охарактеризувати фінансовий стан підприємства або його складові відповідно до поставленої мети.

По-третє, проводиться розрахунок показників та їх порівняння з нормативними значеннями.

По-четверте, проводиться ретельне вивчення основних причин змін тих чи інших показників та характеристика їх досягнутого рівня.

По-п'яте, виявляються резерви та обґрунтовуються заходи щодо зміцнення фінансового стану підприємства [9].

Господарська діяльність підприємств відбувається завдяки організованому, якісному, своєчасному та ефективному управлінню, що являє собою сукупність взаємопов'язаних послідовно здійснюваних функцій. Тому, необхідно проводити дослідження сутності, завдань і необхідності системного аналізу фінансового стану підприємств, а також дослідження всіх існуючих методів, принципів і методик аналізу фінансового стану підприємства та надання пропозицій щодо їх вдосконалення.

## **1.2. Особливості управління фінансовим станом переробних підприємств харчової галузі**

Нині, в сучасних умовах господарювання значна увага приділяється проблемам аналізу фінансового стану підприємств. Фінансовий стан – це стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, забезпеченістю коштами, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та життя, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами [10].

Управління фінансовим станом підприємства має здійснюватися на основі принципів інтегрованості із загальною системою управління, стратегічної спрямованості, системності, гнучкості процесу управління, комплексності формування управлінських рішень, альтернативності та цілеспрямованості підходів під час розроблення окремих управлінських рішень, їх інноваційної спрямованості, координації, ефективності управління [11].

З урахуванням змісту і принципів управління фінансовим станом підприємства формуються його мета і завдання.

Головна мета управління фінансовим станом підприємства полягає у прийнятті управлінських рішень щодо визначення шляхів формування та ефективного використання його фінансового потенціалу, що є підґрунтям для забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємства в поточному та перспективному періодах та максимізації його ринкової вартості. Процес реалізації головної мети управління фінансовим станом підприємства має бути спрямований на вирішення певних завдань (рис. 1.1).



*Рис. 1.1. Завдання управління фінансовим станом підприємства*

Управління фінансовим станом підприємства має бути спрямоване на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану [12].

Зміст і завдання здійснення аналізу фінансового стану переробних підприємств харчової промисловості майже не відрізняється від аналізу в інших галузях національної економіки, проте він має деякі характерні особливості в методиці його проведення, що визначаються особливостями даної галузі виробництва (табл. 1.2).

*Таблиця 1.2*

**Особливості управління фінансовим станом переробних підприємств**

№ з/п	Особливість / фактор	Вплив на управління фінансовим станом
1	2	3
1	Висока ресурсомісткість та залежність від сировинної бази	Значна частка витрат припадає на сировину; коливання цін і нестабільність постачання впливають на собівартість продукції та потребують ефективного управління закупівлями і запасами
2	Сезонність виробництва та ринків сировини / готової продукції	Необхідність гнучкого планування оборотного капіталу, формування запасів «під сезон», управління ліквідністю
3	Висока капіталомісткість і зношеність основних засобів	Потреба у постійних інвестиціях, модернізації, оновленні обладнання; використання лізингу, кредитів, інвестиційних ресурсів
4	Тісна взаємозалежність з аграрним сектором / постачальниками сировини	Стабільність фінансів залежить від надійності партнерів, довгострокових контрактів, управління ризиками постачання
5	Підвищені технологічні, ринкові, логістичні ризики	Необхідність антикризового фінансового управління, диверсифікації каналів постачання/реалізації, страхування
6	Вимоги до якості, сертифікації, екологічних стандартів	Додаткові капіталовкладення у модернізацію, контроль, аудит – вплив на структуру витрат і фінансову стійкість
7	Цифровізація виробництва та управління фінансами	Впровадження ERP/MES/CRM/SCM-систем, аналітика, бюджетування та контролінг; підвищення прозорості, ефективності управління грошовими потоками

1	2	3
8	Залежність від кредитних та інвестиційних ресурсів	Потреба в оптимізації структури капіталу, залученні позик, лізингу, грантів; ефективне управління борговими зобов'язаннями та витратами на фінансування
9	Висока енергоємність технологічних процесів	Вплив тарифів на енергоносії; необхідність енергоменеджменту, енергоощадних технологій, планування витрат
10	Значуща роль логістики в собівартості продукції	Оптимізація логістичних ланцюгів, транспорту, зберігання – важливий фактор для управління затратами і рентабельністю

Отже, управління фінансовим станом переробних підприємств має низку специфічних характеристик, що зумовлюються особливостями технологічних процесів, структурою ресурсного забезпечення, динамікою зовнішнього середовища та зростаючим рівнем цифровізації економіки. Сучасні умови функціонування м'ясопереробної промисловості характеризуються високою нестабільністю, логістичними обмеженнями, коливанням цін на сировину та енергоносії, посиленням конкуренції на внутрішніх і зовнішніх ринках, що суттєво впливає на формування і підтримання належного фінансового стану підприємств галузі.



Рис. 1.2. Структура управління фінансовим станом переробного підприємства [13]

Аналіз фінансового стану підприємства залежить від поставленої мети і таких факторів, як терміни та необхідна глибина аналізу, інформаційного, методичного, кадрового і технічного забезпечення. Залежно від часу і потрібної глибини аналізу фінансового стану підприємства для ухвалення економічно обґрунтованого управлінського рішення розрізняють експрес-аналіз фінансового стану та поглиблений факторний аналіз фінансового стану. Аналіз фінансового стану підприємств ґрунтується головним чином на відносних показниках, оскільки абсолютні показники балансу в умовах інфляції практично неможливо привести.

Фінансовий стан підприємства визначають за такими елементами:

- прибутковістю роботи підприємства;
- оптимальністю розподілу прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових платежів;
- наявністю власних фінансових ресурсів не лише мінімально потрібного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції;
- раціональним розміщенням основних і обігових фондів;
- платоспроможністю та ліквідністю [14, 15].

Фінансовий стан переробного підприємства залежить від здійснення виробничої, комерційної і фінансової діяльності, тому чим вищі значення показників виробництва і реалізації продукції робіт та послуг, тим нижча їх собівартість, якщо вища рентабельність і вищий прибуток, то фінансовий стан підприємства є кращим, і навпаки. Фінансова стійкість є віддзеркаленням стабільного перевищення доходів над витратами, дає змогу вільно маневрувати грошовими коштами підприємств і шляхом ефективного їх використання сприяє ефективному процесу фінансово-господарській діяльності. Як наслідок забезпечуються платоспроможність підприємств та можливість залучення кредитів.

Для характеристики фінансового стану підприємства в економічній літературі досить часто застосовуються такі критерії, як:

- фінансова стійкість підприємства – такий стан його фінансових ресурсів, їх розподілу та використання, який забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого ризику;

- платоспроможність – здатність підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями;

- кредитоспроможність – здатність до отримання кредитів та їх своєчасного погашення власними коштами та іншими фінансовими ресурсами;

- прибутковість роботи підприємства;

- оптимальність з точки зору економічного становища підприємства розподілу прибутку, що залишається в його розпорядженні після сплати податків і обов'язкових відрахувань;

- раціональне розміщення основних і оборотних коштів (власних і позикових), перш за все, недопущення відволікання грошей у запаси непотрібного підприємству устаткування, яке довгий час не монтується і не використовується, понаднормативні запаси цінностей, товарно-матеріальних витрат виробництва у дебіторську заборгованість, інші позапланові й непродуктивні витрати;

- наявність власних фінансових ресурсів (основних і оборотних коштів) не нижче мінімально необхідного рівня для організації виробничого процесу і реалізації продукції;

- ліквідність балансу – ступінь покриття зобов'язань підприємства такими активами, строк перетворення яких у грошові кошти відповідає терміну погашення зобов'язань [16].

Методика діагностування фінансового стану підприємства – це комплекс науково-методичних інструментів та принципів дослідження

фінансової стійкості, платоспроможності, імовірності банкрутства об'єкта дослідження [17, с. 220].

З метою проведення детальної діагностики фінансового стану підприємства застосовуватися такі методики [18, 19]:

1. Комплексна однокритеріальна оцінка фінансового стану підприємства розроблена Уїльямом Бівером. Він створив базу даних, яку потім використовував у своїй моделі для статистичного тестування надійності 30 фінансових коефіцієнтів. Отримані значення даних показників порівнюються з їх середніми значеннями для трьох груп підприємств: успішних; тих, що збанкрутували впродовж п'яти років; тих, що збанкрутували впродовж одного року.

2. Показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера – статистична модель діагностики ризику неплатоспроможності підприємства, що визначає ймовірність банкрутства за допомогою індексу ризику, розрахованого з набору фінансових коефіцієнтів: - рентабельність діяльності, - ліквідність, - фінансова рівновага, - оборотність, - забезпечення власними коштами.

На думку вчених, фінансовий стан треба систематично і всебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці – за низку періодів, дасть змогу визначити «больові точки» у фінансовій діяльності та способи ефективного використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення [20].

Систематизуючи методичні підходи до оцінки фінансового стану підприємства, на нашу думку, необхідно проводити оцінку фінансового стану підприємства на основі ключових фінансових показників діяльності підприємства та визначення інтегрального показника як узагальнюючого сумарного показника діяльності підприємства [21].

Отже, у сучасній практиці фінансового аналізу підприємств застосовується широкий спектр методик, спрямованих на всебічне вивчення фінансового стану та результатів діяльності суб'єктів господарювання, у тому числі переробних підприємств, що забезпечить досягнення фінансової стабільності підприємства шляхом ефективного прийняття управлінських рішень та зменшення негативного впливу зовнішніх та внутрішніх факторів [22].

Отже, управління фінансовим станом переробного підприємства потребує оптимізації фінансового потенціалу з урахуванням галузевих специфік та зовнішніх ризиків. Аналіз показав, що ключовими чинниками, які визначають ефективність фінансового менеджменту, є висока ресурсомісткість виробництва та залежність від сировинної бази, сезонність виробничих процесів і ринків збуту, а також стану основних засобів.

Для забезпечення фінансової стійкості необхідно застосовувати методики оцінки фінансового стану, що враховують особливості переробного виробництва, зокрема коливання цін на сировину, конкуренцію на ринку, технологічні, ринкові та логістичні ризики.

### **Висновки до розділу 1**

Фінансовий стан – одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства. Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Проведення аналізу фінансового стану підприємств уможливило визначити наскільки ефективно чи неефективно працює підприємство. У сучасних умовах господарювання аналіз фінансового стану – необхідна складова процесу управління підприємством. Головним напрямком його

практичної реалізації є виявлення можливостей підвищення ефективності функціонування підприємства, визначення перспектив його розвитку.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, направлених на швидке відновлення платоспроможності, відновлення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства, встановлення можливості підприємства продовжувати свою господарську діяльність, подальшого розвитку, забезпечення прибутковості і зростання виробничого потенціалу і ухвалення відповідних рішень.

Дослідження фінансової діяльності підприємства з урахуванням галузевих особливостей на основі фактичних даних дозволяє отримати кількісну та якісну оцінку змін, що відбулися в його діяльності. Такий аналіз дає змогу виявити резерви та потенційні можливості, реалізація яких може забезпечити прискорення розвитку підприємства або переведення його на більш ефективний режим функціонування.

Встановлено, що в сучасних умовах функціонування підприємств потрібна всебічна оцінка фінансового стану, яка визначає доцільність урахування поряд із такими напрямками оцінки, як платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність, прибутковість, ліквідність підприємства.

Формування єдиної системи методичних підходів до оцінки фінансового стану підприємства та розроблення детального алгоритму їх застосування сприятимуть, по-перше, об'єктивному визначенню статичної й потенційної можливості розвитку фінансово-господарської діяльності підприємств та їх забезпеченню фінансовими ресурсами; по-друге, підвищенню якості прийняття управлінських рішень, що в підсумку забезпечуватиме збільшення фінансових результатів та досягнення тактичних та стратегічних цілей функціонування підприємств різних галузей економіки.

## РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТОВ «АНТОНІВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»

### 2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» – заснований у 2003 році, розташований у с. Мала Антонівка Білоцерківського району Київської області.

Спеціалізація підприємства – виробництво свинини, напівтуші охолоджені та заморожені, м'яса обваленого та субпродуктів свинячих 1 та 2 категорії.

Загальна площа м'ясокомбінату складає 50000 м<sup>2</sup>, підприємство має понад 70 одиниць спеціалізованої техніки, зокрема 26 рефрижераторів для продукції, 6 авто для перевезення тварин, 11 тракторів із напівпричепами. Загальна кількість працівників 420 чоловік. У 2021–2022 роках було проведено модернізацію обладнання, а також проведені заходи з оптимізації виробничих потужностей і закуплено новітнє обладнання. У 2017 році очолював список українських експортерів свіжої яловичини за обсягами в натуральному вираженні з часткою 16,1%.

Нині м'ясокомбінат є підприємством, яке оснащено згідно з останніми вимогами світових виробничих норм та безпеки. Є виробниками м'яса і субпродуктів найвищої якості, що відповідає міжнародним стандартам виробництва харчових продуктів [23].

Місія компанії – «Ми створюємо справжній український продукт, що відповідає європейським вимогам якості, зумівши об'єднати забуті традиції з новими технологіями».

Новітні технології та найвищі вимоги до якості продукції – це запорука успіху вже більше 20 років.

Загальні відомості про досліджуване підприємство представимо в таблиці 2.1.

### Загальні відомості про ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»

Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ АНТОНІВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ
Скорочена назва	ТОВ «АНТОНІВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»
Організаційно-правова форма	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Код ЄДРПОУ	32638227
Дата реєстрації	12.09.2003 р.
Уповноважені особи	Горбаченко Валерій Станіславович
Розмір статутного капіталу	120 138 000,00 грн
Види діяльності (КВЕД)	Основний: 10.11 Виробництво м'яса Інші: 10.13 Виробництво м'ясних продуктів; 46.11 Діяльність посередників у торгівлі сільськогосподарською сировиною, живими тваринами, текстильною сировиною та напівфабрикатами; 46.23 Оптова торгівля живими тваринами

Основними напрямками фінансово-господарської діяльності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» є:

- Виробництво. Згідно заявленої інформації підприємство працює за принципом закритого технологічного циклу (забій худоби, обробка/розділ, виробництво готової продукції, зберігання, реалізація), що дає можливість повністю контролювати всі етапи виробництва та забезпечувати високу якість продукції;

- Логістика, партнери та збут. М'ясокомбінат має власний автопарк для доставки готової продукції, а також транспорт для перевезення живої худоби. Продукція поставляється у великі торгові мережі, а також м'ясопереробні підприємства світу та України. Згідно інформації, що надана на сайті м'ясокомбінату, серед партнерів зазначаються: Fozzy Group (мережі «Сільпо», «Фора»), Novus, METRO Cash & Carry Ukraine, Auchan Ukraine, ECO-market, а також інші м'ясокомбінати;

- Якість та безпека. Підприємство практикує сертифіковане

виробництво, все обладнання відповідає високим стандартам якості, здійснюється ветеринарний контроль і заявлено, що продукція не містить консервантів;

- Фінансове управління. Створено ефективну систему фінансового управління, що включає в себе контроль над доходами і витратами, оптимізацію використання фінансових ресурсів та підвищення ефективності управління обіговим коштами.

Розглянемо основні показники господарської діяльності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Аналіз основних показників господарської діяльності  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

Найменування показників	Роки			Відхилення	
	2022	2023	2024	Абсолютне	Відносне
Дохід від реалізації	2 115 152	1 550 116	1641239	-473 913	-22,41
Собівартість реалізованої продукції	2061145	1497522	1512481	-548 664	-26,62
Валовий прибуток	54 007	52 594	128812	74 805	138,51
Інші операційні доходи	22 470	845	43824	21 354	95,03
Адміністративні витрати	5 758	6 481	18054	12 296	213,55
Витрати на збут	47 834	38 170	38462	-9 372	-19,59
Інші операційні витрати	2838	2554	98540	95 702	3372,16
Фінансовий результат від операційної діяльності	20047	6234	17598	-2 449	-12,22
Фінансові витрати	105	1642	4536	4 431	4220,00
Фінансовий результат до оподаткування:	14115	5131	13224	-891	-6,31
Чистий фінансовий результат:	12 641	5 131	10 047	-2 594	-20,52

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Протягом аналізованого періоду спостерігається зниження доходу від реалізації: у 2024 році він скоротився на 22,41 % порівняно з 2022 роком, що

може свідчити про зменшення обсягів продажу продукції. Як наслідок, собівартість реалізованої продукції у 2024 році також знизилася на 26 % порівняно з 2022 роком і становила 1 512 481 тис. грн. Такі зміни вказують на потребу аналізу причин зниження обсягів продажу та оцінки ефективності виробничих і збутових процесів підприємства.

Валовий прибуток у 2024 році зріс на 138,51 % порівняно із значенням 2022 року і становив 128812 тис. грн, причиною цього служить підвищення доходу від реалізації у 2024 році та незначне зростання собівартості реалізованої продукції порівняно із 2023 роком.

Інші операційні доходи зазнали значних коливань протягом аналізованого періоду. У 2023 році обсяг знизився до 845 тис. грн порівняно із 2022 роком, але у 2024 році зріс до 43824 тис. грн, що на 95% більше ніж значення у 2022 році.

Адміністративні витрати демонструють тенденцію до зростання. У 2024 році обсяг зріс на 213,55% порівняно із 2022 роком і становив 18054 тис. грн.

Витрати на збут протягом аналізованого періоду демонструють тенденцію до зниження. У 2024 році обсяги знизились на 19,59% порівняно із 2022 роком і становили 38462 тис. грн.

Інші операційні витрати у 2024 році зросли на 3372,16 % порівняно з обсягами 2022 року і становили 98540 тис. грн.

Фінансовий результат від операційної діяльності коливався протягом аналізованого періоду. У 2024 році обсяг знизився на 12,22 % порівняно із 2022 роком і становив 17598 тис. грн.

Фінансові витрати демонструють тенденцію до зростання. У 2024 році обсяги зросли на 4220 % порівняно із 2022 роком і становили 4536 тис. грн.

Фінансовий результат зазнав певних коливань. У 2023 році обсяг знизився до 5131 тис. грн, але у 2024 році зріс майже до обсягу 2022 року і становив 13224 тис. грн, що на 6,31% менше ніж на початку аналізованого періоду.

Чистий фінансовий результат підприємства у 2024 році знизився на 20,52 % порівняно з 2022 роком і становить 10 047 тис. грн. Це зниження відображає зменшення доходу від реалізації та зміни в собівартості продукції, що свідчить про необхідність підвищення ефективності використання фінансових та виробничих ресурсів для стабілізації прибутковості.

Динаміка основних показників господарської діяльності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» відображена на рисунку 2.1.

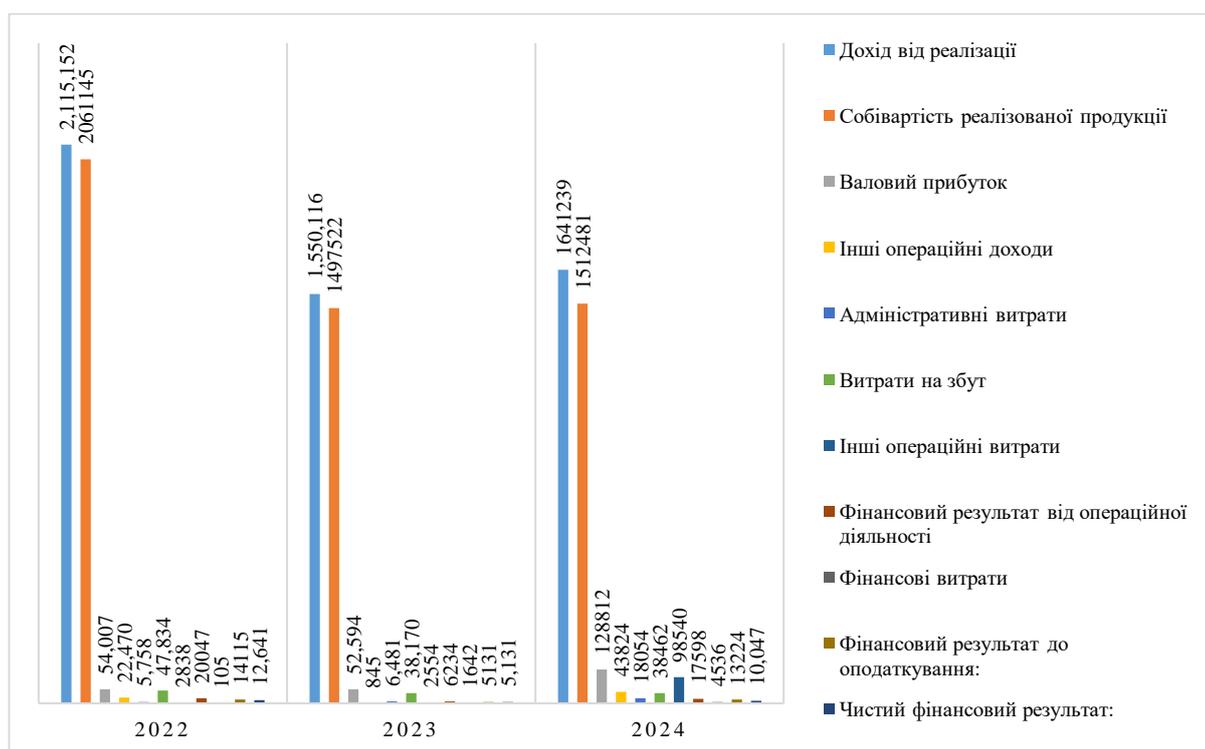


Рис. 2.1. Динаміка основних показників господарської діяльності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.

Встановити точну причину зниження показників господарської діяльності підприємства неможливо, однак одним із факторів, що могли вплинути на ситуацію, є повномасштабне вторгнення РФ на територію України. Це спричинило зменшення обсягів продажу, порушення логістичних ланцюгів та виробничих процесів, а також підвищення фінансових ризиків підприємства.

## **2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»**

Оцінка фінансового стану на підприємстві є одним з важливих елементів у системі управління і прийняття різноманітних господарських рішень. Вона становить інтерес для інвесторів, кредиторів, постачальників матеріально-технічних ресурсів, державних органів управління і виробничих менеджерів [24]. Тому одним з найголовніших завдань кожного підприємства є пошук шляхів покращення фінансового стану. Аналіз показників, що характеризують фінансовий стан, їх ролі в управлінні підприємством зумовлена низкою об'єктивних факторів: високим ступенем невизначеності загальноекономічного середовища, розбалансованістю ринкових механізмів та інструментарію державного регулювання економікою, неоднозначною спрямованістю різнорідних фінансових інституцій, які прямо чи опосередковано впливають на фінансове становище окремого суб'єкта економіки. З урахуванням наведеного та теперішніх умов функціонування підприємств, розроблення параметра адекватних характеристик категорії «фінансовий стан підприємства» та адаптивних теоретичних аспектів його оцінювання, є актуальним завданням економічних дослідження.

Головним завданням будь-якого підприємства є отримання прибутків. Для утримання стабільної тенденції розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах постійного загострення конкурентної боротьби необхідно достовірно оцінювати фінансовий стан підприємства.

Передусім на фінансовому стані переробного підприємства позитивно відображається безперебійний випуск та реалізація високоякісної продукції. Зазвичай, чим більші обсяги виробництва та реалізації продукції, робіт чи послуг і чим нижча їх собівартість, тим вища прибутковість підприємства, що сприяє зміцненню його фінансового стану.

Неритмічність виробничих процесів, погіршення якості продукції та труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходжень коштів на рахунки підприємства, що погіршує його платоспроможність.

Для аналізу динаміки структури активів та структури фінансових джерел ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» побудуємо аналітичну таблицю 2.3, 2.4.

Таблиця 2.3

**Динаміка структури активів  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

Стаття балансу	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Абсолютне відхилення, тис. грн	Темпи зростання, %
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%		
Незавершені капітальні інвестиції	45322	10,39	61522	9,30	12808	2,52	-32514	-71,74
Основні засоби	37317	8,55	76553	11,57	251186	49,35	213869	573,11
Запаси	108600	24,89	102350	15,47	63886	12,55	-44714	-41,17
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	153402	35,16	161875	24,46	61954	12,17	-91448	-59,61
Дебіторська заборгованість за розрахунками	5512	1,26	15469	2,34	112	0,02	-5400	-97,97
Інша поточна дебіторська заборгованість	57331	13,14	60254	9,11	109736	21,56	52405	91,41
Гроші та їх еквіваленти	5084	1,17	939	0,14	5716	1,12	632	12,43
Інші оборотні активи	23755	5,44	182777	27,62	3585	0,70	-20170	-84,91
Баланс	436323	100	661739	100	508983	100	72660	16,65

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

На основі отриманих результатів можна зробити наступні висновки. Протягом аналізованого періоду частка основних засобів демонструє тенденцію до стрімкого зростання, у 2024 році приріст склав 573,11% відносно обсягів у 2022 році.

Незавершені капітальні інвестиції у 2024 році знизились на 71,74% порівняно із показником 2022 року і становили 12808 тис. грн.

Частка запасів у загальній структурі активів протягом аналізованого періоду демонструє тенденцію до зниження. У 2024 році показник знизився на 41,17% порівняно із значенням 2022 року і становила 63886 тис. грн.

Також у 2024 році знизилась частка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги на 59,61% відносно показника 2022 року і становила 61954 тис. грн.

Аналогічна ситуація спостерігається і з дебіторською заборгованістю за розрахунками, частка якої у 2024 році знизилась на 97,97% відносно обсягу у 2022 році та становила 112 тис. грн.

Натомість інша поточна дебіторська заборгованість у 2024 році зростає на 91,41% відносно обсягів у 2022 році.

Гроші та їх еквіваленти зазнали певних коливань протягом аналізованого періоду. У 2024 році їх частка зростає на 12,43% відносно обсягу у 2022 році і становила 5716 тис. грн.

Частка інших оборотних активів у 2024 році знизилась на 84,91% відносно її обсягів у 2022 році.

Загальний розмір активів змінювався протягом періоду, але у 2024 їх обсяг зріс на 16,65 % відносно обсягів у 2022 році.

Динаміка структури активів ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» відображена на рисунку 2.2.



Рис. 2.2. Динаміка структури активів ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.

Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства

**Динаміка структури фінансових джерел  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022 -2024 рр.**

Стаття балансу	2022 р.		2022 р.		2024 р.		Абсолютне відхилення, тис. грн
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	
Зареєстрований (пайовий) капітал	100000	22,92	100000	15,11	46800	9,19	-53200
Додатковий капітал	200234	45,89	234	0,04	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	31264	7,17	5131	0,78	34453	6,77	3189
Довгострокові кредити банків	40000	9,17	40000	6,04	40000	7,86	0
Короткострокові кредити банків	20000	4,58	20000	3,02	20000	3,93	0
Поточна кредиторська заборгованість	21268	4,87	241199	36,45	32943	6,47	11675
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	-	-	111478	16,85	164678	32,35	-
Поточні забезпечення	1944	0,45	2098	0,32	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	21613	4,95	141599	21,40	170109	33,42	148496
Баланс	436323	100	661739	100	508983	100	72660

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Зареєстрований пайовий капітал у 2024 році знизився на 53200 тис. грн порівняно із обсягом у 2022 році та становив 46800 тис. грн.

Додатковий капітал у 2022 році складав основну частку у джерелах фінансування підприємства 45% від загального обсягу, але надалі демонструє стрімку тенденцію до зниження і у 2024 році повністю відсутній.

Нерозподілений прибуток зазнав коливань, у 2024 році його обсяг зріс на 3189 тис. грн порівняно із обсягом у 2022 році.

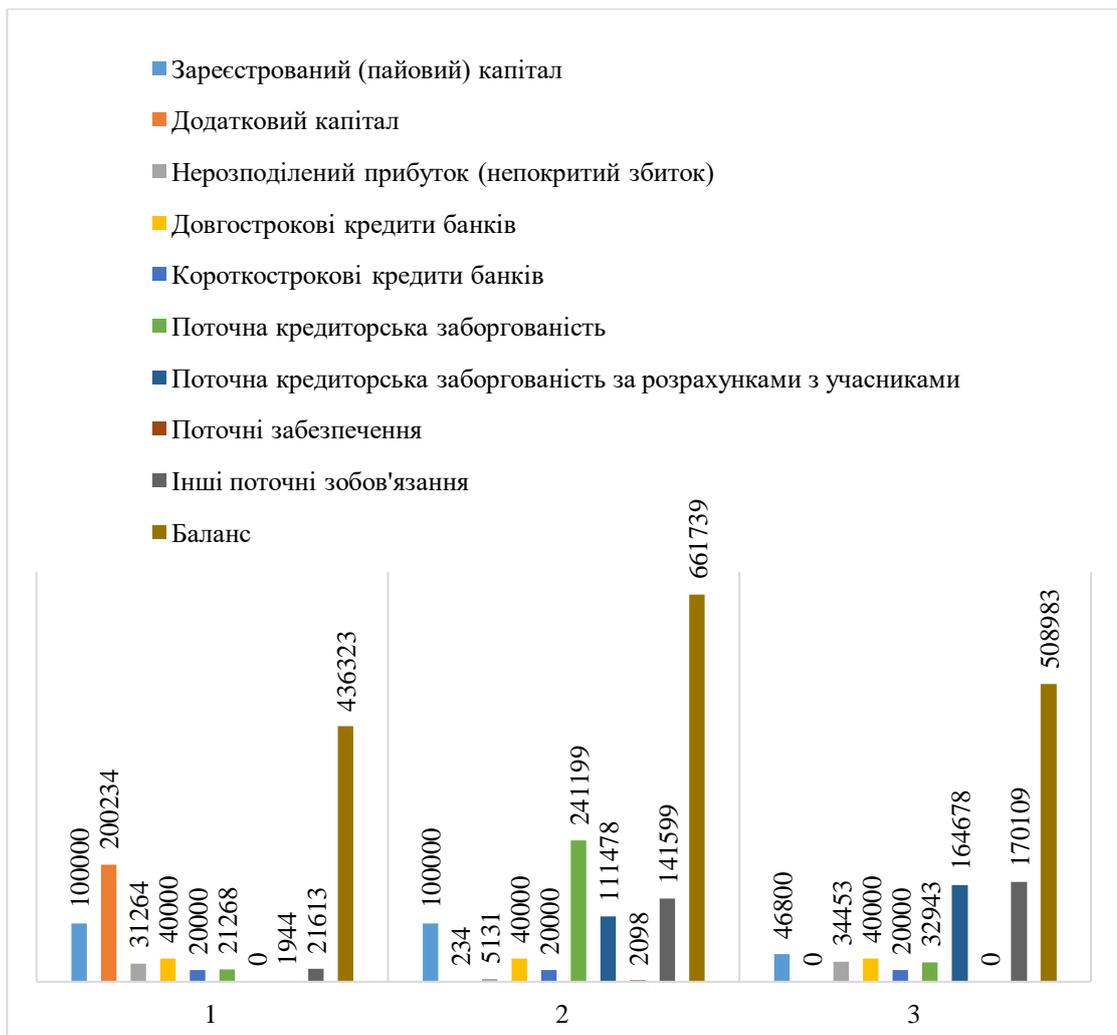
Обсяг поточної кредиторської заборгованості змінював своє значення протягом аналізованого періоду. У 2024 році її обсяг зріс на 11675 тис. грн порівняно із обсягом у 2022 році та становив 32943 тис. грн.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками зростала. У 2022 році даний показник був відсутній, а у 2024 році її обсяг склав 164678 тис. грн.

Поточні забезпечення коливались, на кінець аналізованого періоду вони відсутні.

Інші поточні зобов'язання демонструють тенденцію до зростання. У 2024 році їх обсяг зріс на 148496 тис. грн порівняно з обсягом у 2022 році.

Динаміка структури джерел фінансування ТОВ «МК Антонівський» відображена на рисунку 2.3.



**Рис. 2.3. Динаміка структури фінансових джерел  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

**Дебіторська та кредиторська заборгованість  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

Стаття балансу	Дебіторська заборгованість, тис. грн			Кредиторська заборгованість, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис. грн	
	Роки			Роки			Дебіторська заборгованість	Кредиторська заборгованість
	2022	2023	2024	2022	2023	2024		
За товари, роботи та послуги	153402	161875	61954	7444	45061	22384	-91448	14940
За розрахунками з бюджетом	5512	15469	75	11116	191099	3671	-5437	-7445
Інша	57331	60254	109736	21613	141599	170109	52405	148496
Разом	216245	237598	171765	40173	377759	196164	-44480	155991

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Аналізуючи дані представлені у таблиці вище, можна зробити наступні висновки. Відбулося суттєве зниження дебіторської заборгованості та значне зростання кредиторської заборгованості.

За товари, роботи та послуги дебіторська заборгованість знизилась у 2024 році порівняно з 2022 роком на 91448 тис. грн, а кредиторська зросла на 14940 тис. грн.

За розрахунками з бюджетом дебіторська заборгованість знизилась на 5437 тис. грн, кредиторська заборгованість знизилась на 7445 тис. грн у 2024 році порівняно з 2022 роком.

Інша дебіторська та кредиторська заборгованості зросли у 2024 році на 52405 тис. грн і 148496 тис. грн відповідно порівняно з 2022 роком.

Загальний осяг кредиторської заборгованості у 2024 році зріс на 155991 тис. грн, дебіторська знизилась на 44480 тис. грн порівняно із 2022 роком.

Показники таблиці 2.4 свідчать, що навіть за умов зменшення дебіторської заборгованості підприємство не отримало достатнього обсягу ліквідних коштів для погашення зростаючої кредиторської заборгованості.

### **2.3. Оцінка ефективності управління фінансовим станом підприємства**

Головна мета управління фінансовим станом підприємства полягає у прийнятті управлінських рішень щодо визначення шляхів формування та ефективного використання його фінансового потенціалу, що є підґрунтям для забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємства в поточному та перспективному періодах та максимізації його ринкової вартості.

Управління фінансовим станом підприємства переслідує кілька цілей:

- визначення фінансового положення;
- виявлення змін у фінансовому стані в часовому розрізі;
- виявлення основних чинників, що викликають зміни у фінансовому стані;
- прогноз основних тенденцій фінансового стану.

Після ознайомлення з балансом і аналізом структури активів та пасивів балансу підприємства необхідно проаналізувати показники, що характеризують фінансову діяльність підприємства більш детально. Для аналізу ефективності використання фінансових ресурсів підприємства необхідно розрахувати такі основні фінансові коефіцієнти [25]:

- коефіцієнт заборгованості;
- коефіцієнт ліквідності;
- коефіцієнти оборотності;
- коефіцієнти прибутковості.

Проаналізуємо ефективність управління фінансовим станом підприємства шляхом розрахунку коефіцієнта заборгованості (табл. 2.6). Даний показник дозволяє оцінити частку залучених позикових коштів у загальній структурі фінансування підприємства, визначити рівень фінансового ризику, залежність від зовнішніх джерел фінансування та ефективності управління борговими зобов'язаннями.

Таблиця 2.6

**Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

Коефіцієнт	Роки			Відхилення
	2022	2023	2024	2024 р. +,- до 2022 р.
Коефіцієнт заборгованості	0,24	0,84	0,84	0,60

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Відповідно до даних представлених у таблиці можна стверджувати, що починаючи з 2023 року більше половини активів підприємства мають боргове фінансування, що підвищує фінансові ризики, так як показники значно вищі нормативного значення – 0,5.

Далі проведемо оцінку ліквідності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», що дозволить визначити здатність підприємства своєчасно виконувати свої поточні фінансові зобов'язання, оцінити ефективність управління оборотними активами та виявити наявні ризики неплатежів. Аналіз показників ліквідності дасть змогу виявити слабкі місця у структурі активів і сформулювати рекомендації щодо покращення фінансової стійкості підприємства (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

**Оцінка ліквідності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

Коефіцієнт	Роки			Відношення
	2022	2023	2024	2024 р. до 2022 р., +,-
Коефіцієнт поточної ліквідності	5,46	1,28	0,63	-4,82
Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,78	1,08	0,47	-3,31
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,0018	0,0147	-0,06

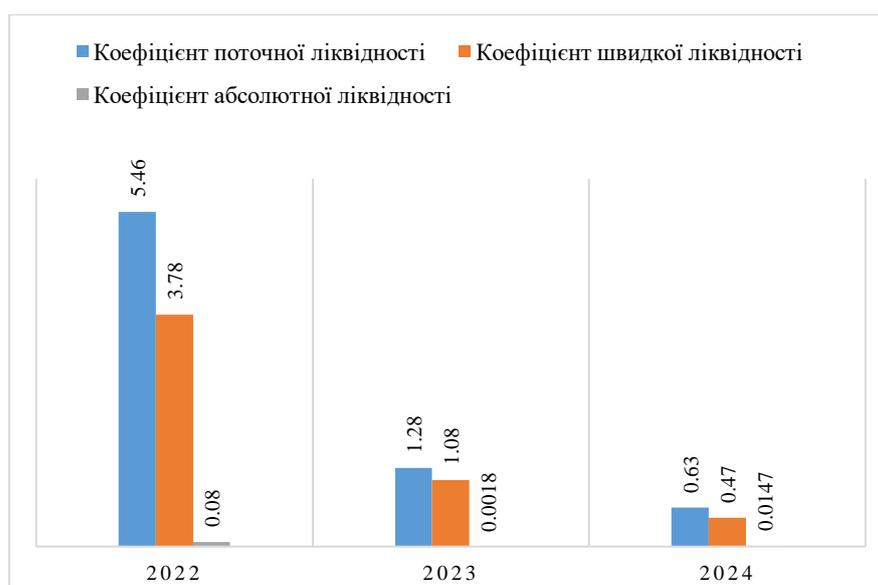
*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Коефіцієнт поточної ліквідності демонструє тенденцію до зниження. Показник у 2024 році знизився до 0,63 одиниці, що є суттєвим відхиленням від нормативних значень (1,5–2,5). Це означає, що підприємство має недостатній обсяг оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, що ускладнює виконання короткострокових фінансових зобов'язань.

Аналогічна тенденція простежується й за коефіцієнтом швидкої ліквідності. У 2024 році його значення знизилося до 0,47 одиниці, що є нижчим за нормативний інтервал 0,7–1,0. Це свідчить про недостатність високоліквідних активів для покриття поточних зобов'язань та підвищення залежності підприємства від реалізації продукції або запасів. Відповідно, зростають ризики несвоєчасних платежів і погіршується платоспроможність підприємства.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом аналізованого періоду не досягав нормативного рівня (0,2–0,3) та демонстрував стійку тенденцію до зниження, що свідчить про недостатність найбільш ліквідних активів для негайного погашення поточних зобов'язань та вказує на погіршення платоспроможності підприємства.

Динаміку показників оцінки ліквідності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» відображено на рисунку 2.4.



**Рис. 2.4. Динаміка показників оцінки ліквідності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Отже, аналіз показників ліквідності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» свідчить про загальну тенденцію до зниження здатності підприємства покривати поточні зобов'язання власними оборотними активами. Значне відхилення коефіцієнтів поточної, швидкої та абсолютної ліквідності від нормативних значень у 2024 році вказує на недостатній обсяг високоліквідних ресурсів, підвищену залежність від реалізації продукції або запасів та зростання ризиків несвоєчасних платежів, що негативно впливає на платоспроможність підприємства.

Аналіз оборотності фінансових ресурсів дає змогу виявити, наскільки раціонально підприємство використовує наявні кошти для фінансування поточної діяльності, наскільки швидко формуються доходи від реалізації продукції та послуг і як це впливає на платоспроможність і фінансову стійкість (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

**Оцінка оборотності фінансових ресурсів  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.**

Коефіцієнт	Роки			Відхилення 2024 р. +, – до 2022 р.
	2022	2023	2024	
Коефіцієнт оборотності активів	5,87	2,82	2,80	-3,06
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	7,30	3,53	4,27	-3,03
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	12,38	6,83	8,02	-4,36
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	93,61	11,41	11,03	-82,58
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	21,04	14,20	18,20	-2,85
Коефіцієнт оборотності основних засобів	62,91	27,23	10,02	-52,89
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	7,93	7,10	17,59	9,66

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

З представлених розрахунків можна зробити наступні висновки. Коефіцієнт оборотності активів демонструє тенденцію до зниження, у 2024 показник знизився на 3,06 одиниць порівняно із значенням показника у 2022 році, залишившись у межах нормативного значення 1,5–2,5 одиниць.

Коефіцієнт оборотності оборотних засобів протягом аналізованого періоду зазнавав коливань. У 2024 році його значення знизилося на 3,03 одиниці порівняно з 2022 роком і становило 4,27 одиниці, що відповідає нормативному діапазону (3–5 одиниць). Це свідчить про відносно достатню швидкість обертання оборотних активів, хоча зниження показника може вказувати на уповільнення операційного циклу та зростання потреби підприємства в оборотному капіталі.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зазнав певних змін, у 2024 році показник знизився на 4,36 одиниць порівняно із значенням показника у 2022 році та становив 8,02 одиниці, що входить в область нормативного значення у 7–12 одиниць.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2023 році зазнав різкого зниження, після чого його значення стабілізувалося. У 2024 році показник становив 11,03 одиниці, що на 82,58 одиниці менше порівняно з 2022 роком. Незважаючи на суттєве падіння, коефіцієнт залишається близьким до умовно нормативного діапазону (5–10 одиниць), що свідчить про відносно достатню швидкість погашення кредиторської заборгованості. Водночас різка зміна показника може вказувати на ускладнення з управлінням зобов'язаннями або перегляд умов розрахунків із постачальниками.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів протягом аналізованого періоду перебував на високому рівні, що свідчить про мінімальні обсяги запасів на підприємстві. Така ситуація може підвищувати ризики виникнення дефіциту матеріалів та переривання виробничого процесу у разі коливань постачання або зростання попиту.

Коефіцієнт оборотності основних засобів демонструє стійку тенденцію до зниження. У 2024 році його значення становило 10,02 одиниці, що на 52,89 одиниці менше порівняно з 2022 роком. Попри таке істотне падіння, показник залишається значно вищим за рекомендовані межі (1,5–3,0), що свідчить про високий рівень інтенсивності використання основних засобів. Водночас надто високе значення може вказувати на їх зношеність, недостатність інвестицій в оновлення та потенційну загрозу для стабільності виробничого процесу у довгостроковій перспективі.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу у 2024 році зріс на 9,66 одиниці порівняно з 2022 роком і досяг рівня 17,59 одиниці. Таке значення суттєво перевищує оптимальний діапазон (1,5–3,0), що свідчить про надзвичайно високу ефективність використання власного капіталу. Водночас подібна динаміка може також вказувати на недостатність власних фінансових ресурсів та надмірну інтенсивність їх обороту, що потенційно створює ризики для фінансової стійкості підприємства у довгостроковій перспективі.

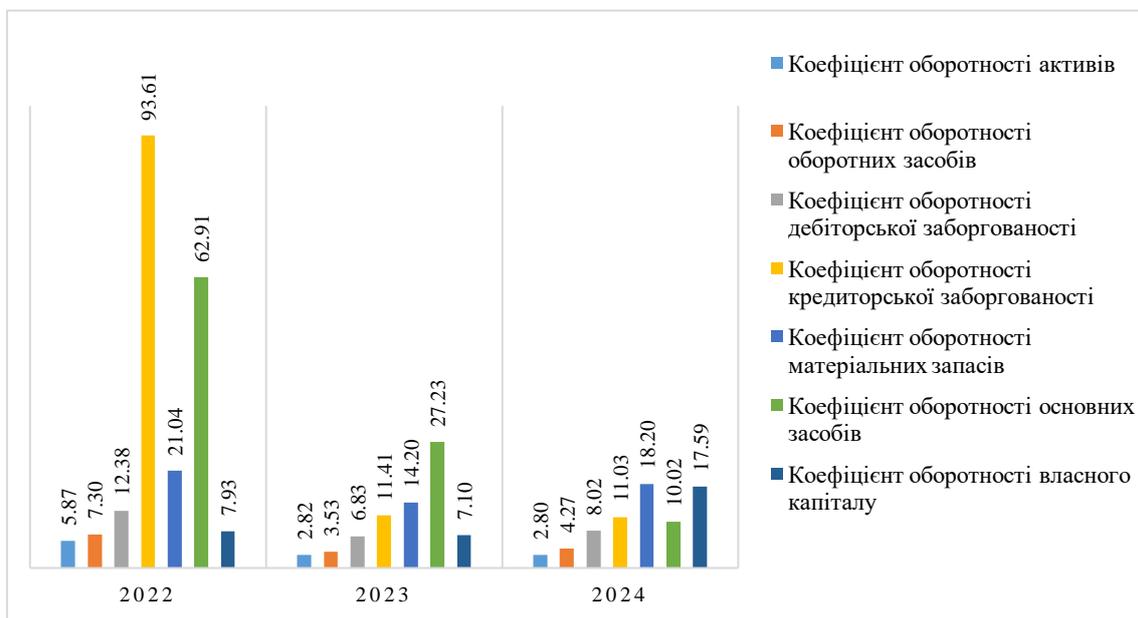


Рис. 2.5. Динаміка показників оцінки оборотності

ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», 2022-2024 рр.

Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Проведемо оцінку ефективності використання фінансових ресурсів підприємства шляхом розрахунку основного коефіцієнта доходності та коефіцієнта прибутковості активів з метою визначення рівня рентабельності

підприємства, оцінки ефективності використання наявних ресурсів та виявлення резервів підвищення фінансових результатів діяльності (табл. 2.9). Отримані показники дозволять зробити висновки про доцільність існуючої політики управління фінансами та запропонувати заходи для її оптимізації.

Таблиця 2.9

**Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» за коефіцієнтом прибутковості**

Коефіцієнт	Рік			Відхилення 2024 р. +,– до 2022 р.
	2022	2023	2024	
Основний коефіцієнт дохідності	0,039	0,009	0,023	-0,017
Коефіцієнт прибутковості активів	0,035	0,009	0,017	-0,018

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Аналізуючи дані, представлені у таблиці, можна зробити такі висновки. Основний коефіцієнт дохідності протягом аналізованого періоду перебував нижче допустимого рівня (0,08–0,10 одиниць). Причиною цього може бути низька ефективність використання власного капіталу, недостатня рентабельність операційної діяльності, високі витрати на виробництво та реалізацію продукції або нераціональна структура фінансових ресурсів підприємства.

Аналогічна тенденція спостерігається щодо коефіцієнта прибутковості активів. У 2024 році його значення становило 0,017 одиниць, що значно нижче гранично допустимого рівня (0,03 одиниці) та на 0,018 одиниць менше показника 2022 року. Це свідчить про дуже низьку ефективність використання активів підприємства. Водночас зниження рівня собівартості продукції у 2024 році дещо покращило ситуацію порівняно з показником 2023 року, проте загальна ефективність залишається недостатньою для досягнення нормативних значень.

Динаміку оцінки ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»

за коефіцієнтом прибутковості відображено на рисунку 2.6.



**Рис. 2.6. Динаміка показників оцінки ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» за коефіцієнтом прибутковості**

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Отже, аналіз показників рентабельності свідчить про низьку ефективність використання фінансових ресурсів та активів підприємства. Основний коефіцієнт доходності та коефіцієнт прибутковості активів у 2024 році залишаються нижче нормативних значень, що свідчить про недостатню рентабельність операційної діяльності та нераціональну структуру фінансових ресурсів, незважаючи на певне покращення через зниження собівартості продукції.

## **Висновки до розділу 2**

Протягом аналізованого періоду спостерігається загальне зниження доходу від реалізації, що свідчить про скорочення обсягів продажу продукції. Відповідно, знизилася собівартість реалізованої продукції, що вказує на необхідність оцінки ефективності виробничих і збутових процесів.

Валовий прибуток демонструє зростання за рахунок покращення співвідношення доходів і собівартості. Інші операційні доходи коливаються, проте у кінці періоду відзначається значне збільшення.

Адміністративні витрати мають тенденцію до зростання, тоді як витрати на збут знижуються.

Фінансові витрати збільшуються, фінансовий результат коливається, а чистий фінансовий результат демонструє незначне зниження, що підкреслює необхідність підвищення ефективності використання фінансових і виробничих ресурсів для стабілізації прибутковості.

На основі аналізу ефективності управління фінансовим станом встановлено, що коефіцієнти ліквідності демонструють стійку тенденцію до зниження та не досягають нормативних рівнів. Поточна та швидка ліквідність вказують на недостатність оборотних і високоліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, що підвищує ризики несвоєчасних платежів. Абсолютна ліквідність також залишалася нижче нормативного рівня, що свідчить про погіршення платоспроможності підприємства.

Коефіцієнти оборотності активів демонструють загальне зниження, що вказує на уповільнення операційного циклу та зростання потреби в оборотному капіталі, хоча більшість показників залишаються у межах нормативних значень. Оборотність дебіторської та кредиторської заборгованості коливалася, що є свідченням про ускладнення в управлінні фінансовими потоками. Оборотність матеріальних запасів залишалася високою, що підвищує ризики дефіциту, тоді як оборотність основних засобів залишається значною, вказуючи на інтенсивне їх використання, але потенційно на зношеність і недостатність інвестицій.

Аналіз показників рентабельності свідчить про низьку ефективність використання фінансових ресурсів та активів підприємства. Основний коефіцієнт дохідності та коефіцієнт прибутковості активів у 2024 році залишаються нижче нормативних значень, що свідчить про недостатню рентабельність операційної діяльності та нераціональну структуру фінансових ресурсів.

## **РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА**

### **3.1. Оптимізація структури капіталу підприємства**

В умовах ринкової економіки однією з основних проблем в управлінні капіталом є оптимізація його структури. Адже від збалансованого формування та використання власного та позичкового капіталу залежить ринкова вартість, фінансова стійкість та платоспроможність підприємства, ступінь ризику здійснення інвестиційної діяльності і в цілому конкурентна позиція підприємства. Складність даної проблеми виявляється в тому, що існує велика кількість джерел формування капіталу, багато факторів впливає на вибір оптимальної структури (інвестиційні ризики, доступні джерела інвестиційних ресурсів, власний фінансовий потенціал підприємства).

Оптимізація структури капіталу – це вагоме та непросте завдання, яке вирішується в ході фінансового управління підприємством. Оптимальна структура капіталу показує таке співвідношення використання власних і позичених коштів, при якому забезпечується результативна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності і фінансової стійкості підприємства, тобто збільшується його ринкова вартість [25].

Так як структура капіталу виконує безпосередній вплив на підсумкові результати роботи підприємства, потрібно враховувати всі властивості як власного, так і позикового капіталу. Розглянемо переваги та недоліки власного капіталу (табл. 3.1).

ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» активно використовує позикові кошти, що забезпечує формування додаткових активів і створює потенціал для фінансового розвитку. Водночас така стратегія супроводжується підвищеним рівнем ризику: зростає загроза втрати платоспроможності та ймовірність банкрутства у разі неспроможності своєчасно обслуговувати боргові зобов'язання.

Таблиця 3.1

### Позитивні та негативні ознаки власного капіталу

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> <li>- простота залучення, адже рішення, пов'язані зі зростанням власного капіталу приймаються власниками та керівництвом підприємства без необхідності отримання згоди інших господарюючих осіб;</li> <li>- великий потенціал створення прибутку в усіх галузях діяльності, оскільки при його використанні не потрібно платити позиковий відсоток у всіх його формах;</li> <li>- забезпечення фінансової стійкості розвитку підприємства та платоспроможності у довгостроковій перспективі, а відповідно зниження ризику банкрутства підприємства;</li> <li>- збільшення фінансового потенціалу підприємства;</li> <li>- спроможність робити приріст фінансової рентабельності активів в результаті ефекту фінансового левериджу.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- обмеженість масштабу залучення;</li> <li>- невикористана перспектива приросту рентабельності власного капіталу за врахування ефекту фінансового левериджу;</li> <li>- активи, які сформувалися за рахунок позикового капіталу, приносять нижчу норму доходу;</li> <li>- є загроза появи фінансових ризиків в господарській діяльності, зниження фінансової стійкості, платоспроможності, банкрутства підприємства;</li> <li>- велика залежність вартості боргів від змін кон'юктури фінансового ринку;</li> <li>- складність операції притягнення у широких масштабах в нинішніх умовах.</li> </ul>

Управління структурою капіталу являє собою систему принципів і методів розробки і впровадження управлінських рішень, пов'язаних зі встановленням оптимальних параметрів його розміру і структури, а також залучення його з різних джерел і в різних формах для здійснення підприємством господарської діяльності. Управління структурою капіталу підприємства можна звести до трьох пунктів [26, с.15]:

- 1) визначення загальної потреби в капіталі;
- 2) оцінювання вартості капіталу на момент його запозичення з різних джерел;
- 3) визначення шляхів покращення структури капіталу, тобто формування такого співвідношення власного і позикового капіталів, за якого досягається найвищий рівень фінансової стійкості підприємства.

Процес оптимізації структури капіталу підприємства здійснюється за такими етапами:

Перший етап – аналіз капіталу підприємства. Головною метою є прояв тенденцій переміщення масштабу і складу капіталу в перед плановому періоді, їх вплив на фінансову стійкість та ефективність застосування капіталу. На першому етапі аналізу аналізується динаміка сукупного обсягу й найголовніших складових частин капіталу відносно з динамікою масштабу виробництва і реалізації продукції; окреслюється співвідношення власного і позикового капіталу, його тенденції; у складі позикового капіталу розглядається співвідношення довго- та короткострокових фінансових зобов'язань; виділяється величина нагальних фінансових зобов'язань.

Другий етап аналізу передбачає обговорення системи коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства, яка характеризується структурою його капіталу.

В ході проведення даного аналізу розраховується та вивчається зміна таких коефіцієнтів:

- коефіцієнт автономії;
- коефіцієнт фінансового левериджу (коефіцієнт фінансування);
- коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності;
- коефіцієнт співвідношення довго- та короткострокової заборгованості.

За допомогою аналізу фінансової стійкості підприємства можна охарактеризувати рівень стабільності його фінансового зростання і ступінь фінансових ризиків, які формують небезпеку банкрутства.

На третьому етапі аналізу оцінюється ефективність застосування окремих складових капіталу в цілому. У ході здійснення подібного аналізу визначаються зміна таких показників:

- період обороту капіталу;
- коефіцієнт рентабельності власного капіталу;
- капіталовіддача;
- капіталоемність реалізації продукції.

Наступним етапом є проведення оцінки визначальних чинників, які характеризують формування структури капіталу. Остаточних методів результативного співвідношення власного і позиченого капіталу не існує, не тільки для даного підприємства, а й для подібних підприємств на різних етапах його розвитку і при різній кон'юнктурі товарного і фінансового ринків [27, 28].

Представимо запропонований нами алгоритм оптимізації структури капіталу ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»:

1. Проаналізуємо динаміку статей власного та залученого капіталу підприємства, що дозволить оцінити зміни в структурі власних фінансових ресурсів підприємства протягом аналізованого періоду (табл. 3.2, 3.3) та представимо їх схематично у вигляді діаграми (рис. 3.1, 3.2).

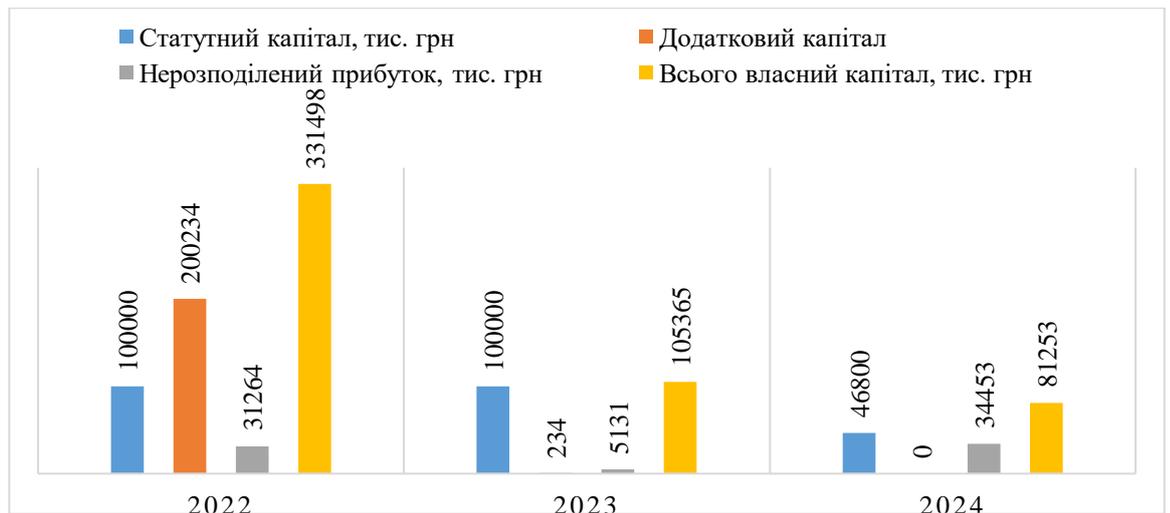
Такий аналіз дає змогу визначити, яка частка капіталу формувалася за рахунок статутного капіталу, нерозподіленого прибутку та додаткових внесків, а також оцінити тенденції накопичення або зменшення власних ресурсів. Оцінка динаміки власного капіталу дозволяє робити висновки про фінансову стійкість підприємства, його здатність до самофінансування і потенціал для подальшого розвитку.

*Таблиця 3.2*

**Динаміка статей власного капіталу  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»**

Роки	Статутний капітал, тис. грн	Додатковий капітал	Нерозподілений прибуток, тис. грн	Всього власний капітал, тис. грн
2022	100000	200234	31264	331498
2023	100000	234	5131	105365
2024	46800	0	34453	81253

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*



*Рис. 3.1. Динаміка статей власного капіталу  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»*

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Проаналізуємо динаміку статей позикового капіталу для ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», що дозволить оцінити структуру та тенденції використання залучених фінансових ресурсів. Даний аналіз дає змогу визначити, які джерела позикового капіталу домінують, як змінюється їх частка у загальному фінансуванні підприємства та ймовірні ризики, пов'язані з підвищенням залежності від зовнішніх кредиторів.

*Таблиця 3.3*

**Динаміки статей позикового капіталу  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»**

Роки	2022	2023	2024
Короткострокові кредити банків	20000	20000	20000
Розрахунки за товари, роботи, послуги, тис. грн	7444	45061	22384
Розрахунки з бюджетом, тис. грн	11116	191099	3671
Розрахунки зі страхування, тис. грн	390	2732	960
Розрахунки з оплати праці, тис. грн	2318	2307	5928
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	0	111478	164678
Поточні забезпечення	1944	2098	0
Інші поточні зобов'язання, тис. грн	21613	141599	170109
Усього позикового капіталу	64825	516374	387730

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

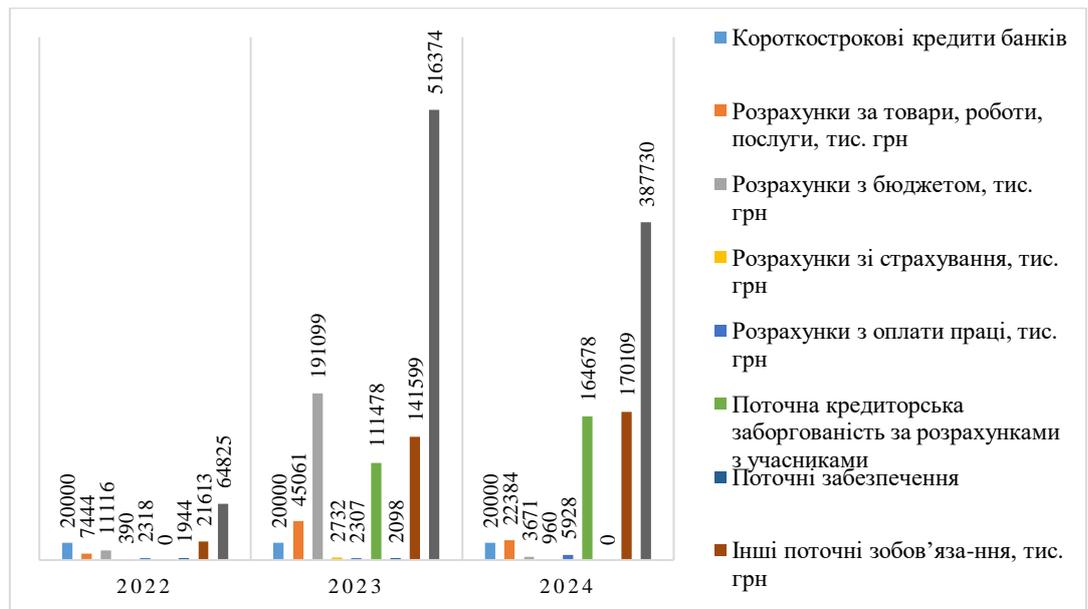


Рис. 3.2. Динаміка статей позикового капіталу ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»  
Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства

2. Проаналізуємо систему коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства, що характеризується структурою капіталу (табл. 3.4, рис 3.3).

Таблиця 3.4

#### Показники фінансової стійкості ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»

Показник	Роки			Відхилення	
	2022	2023	2024	Абсолютне	Відносне
Коефіцієнт автономії	0,76	0,16	0,16	-0,60	-0,79
Коефіцієнт залежності	0,24	0,84	0,84	0,60	2,50
Коефіцієнт фінансового ризику	0,32	5,28	5,26	4,95	15,65

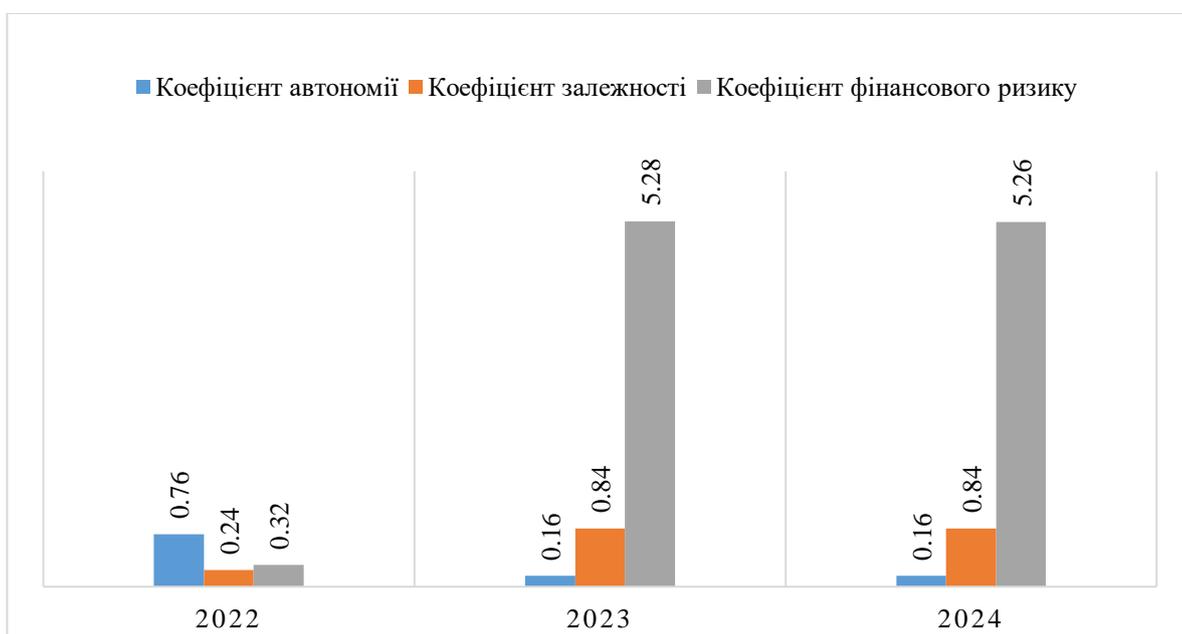
Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства

У 2024 році коефіцієнт автономії знизився на 0,60 одиниці порівняно з показником 2022 року і становив 0,16 одиниці, що значно нижче нормативного рівня (0,5 одиниць). Це свідчить про високу залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Одночасно коефіцієнт залежності у 2024 році зріс на 0,60 одиниці порівняно з 2022 роком і досяг значення 0,84 одиниці, що вказує на суттєву

залежність підприємства від позикових коштів та підвищені фінансові ризики.

Коефіцієнт фінансового ризику протягом аналізованого періоду суттєво зріс. У 2024 році його значення становило 5,26 одиниці, що на 4,95 одиниці більше, ніж у 2022 році. Оптимальне значення цього показника  $\leq 1,0$ , тому визначене перевищення нормативу свідчить про високий ризик втрати платоспроможності, уразливість підприємства до економічних коливань та можливі обмеження з боку банків: підвищені процентні ставки, зменшення суми кредитів або вимога забезпечення заставою.



**Рис. 3.3. Динаміка показників фінансової стійкості  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»**

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

3. Проведемо оцінку ефективності застосування окремих складових капіталу в цілому, визначаючи зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат».

На протязі аналізованого періоду коефіцієнт рентабельності власного капіталу зазнав коливань. У 2024 році показник зріс на 6,03 одиниць порівняно із значенням показника у 2022 році і становить 10,77 одиниць, що свідчить про задовільну рентабельність підприємства і воно отримує помірний прибуток.



*Рис. 3.4. Динаміка коефіцієнта рентабельності власного капіталу  
ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»*

*Джерело: складено і розраховано за даними фінансової звітності підприємства*

Рентабельність власного капіталу (ROE) – це фінансовий показник, розрахований шляхом ділення чистого прибутку на середньорічну вартість власного капіталу. Показник вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожен гривню власних коштів. Цей індикатор є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), адже дозволяє визначити зростання їх добробуту за аналізований період [29].

Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що рентабельність власного капіталу є показником, який залежить як від величини чистого прибутку, так і від обсягу власного капіталу. У разі зменшення суми власного капіталу, за умови збереження попереднього рівня ефективності діяльності, підприємство може продемонструвати зростання ROE, оскільки прибуток розподіляється на меншу базу власних фінансових ресурсів.

Водночас підвищення рентабельності власного капіталу може бути забезпечене і за рахунок зростання чистого прибутку, що досягається шляхом: - оптимізації виробничих, збутових та адміністративних витрат; -

збільшення доходу; - підвищення ефективності операційних процесів та використання активів.

Врахування впливу об'єктивних та суб'єктивних чинників забезпечують формування оптимальної структури капіталу на підприємстві. Ключовими чинниками є: галузеві властивості діяльності підприємства; період життєвого циклу підприємства; кон'юнктура товарного ринку; кон'юнктура фінансового ринку; рівень рентабельності операційної; коефіцієнт операційного левериджу; відношення кредиторів до підприємства; рівень оподаткування прибутку; ступінь концентрації власного капіталу.

З урахуванням цих факторів управління структурою капіталу на підприємстві зводиться до двох основних напрямів:

- встановлення оптимальних рівнів для певного підприємства використання власного та залученого капіталів;
- забезпечення залучення на підприємство необхідних видів та обсягів капіталу для досягнення розрахункових показників його структури [30].

I. Бланк вважає, що оптимальною структурою капіталу необхідно вважати ту, за якої максимізується ринкова вартість підприємства [31].

Основними завданнями оптимізації структуру капіталу є:

- формування структури капіталу, яка забезпечила б розвиток підприємства;
- створення умов, за яких підприємство отримує максимальний прибуток.

Можна виділити три найбільш поширені критерії оптимізації структури капіталу:

- 1) максимізація рентабельності власного капіталу;
- 2) мінімізація середньозваженої вартості капіталу;
- 3) мінімізація рівня фінансових ризиків [32].

Визначимо варіанти розрахунку оптимальної структури капіталу з використанням механізму фінансового левериджу, що дасть змогу підвищити ефективність використання фінансових ресурсів підприємства, збалансувати

співвідношення власного та залученого капіталу, мінімізувати вартість капіталу та збільшити прибутковість (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

**Варіанти розрахунку оптимізації структури капіталу з використанням механізму фінансового левериджу ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»**

Показник	Варіанти структури капіталу					
	I	II	III	IV	V	VI
Загальна сума капіталу, тис. грн	508983	508983	508983	508983	508983	508983
Частка власного капіталу, %	50	60	70	80	90	100
Частка залученого капіталу, %	50	40	30	20	10	0
Коефіцієнт фінансового левериджу	1	0,666667	0,428571	0,25	0,111111	0
Рівень дохідності активів, %	18	18	18	18	18	18
Рівень процентів за кредит, частка одиниці	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
Прибуток, тис. грн	91616,94	91616,94	91616,94	91616,94	91616,94	91616,94
Сума відсотків за кредит, тис. грн	40718,64	32574,91	24431,18	16287,46	8143,728	0
Рівень податку на прибуток, частка одиниці	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
Чистий прибуток, тис. грн	42754,57	48414,57	55092,32	61770,18	68448,03	75125,89
Рентабельність власного капіталу, %	0,168	0,159	0,155	0,152	0,149	0,148

*Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства*

Аналізуючи дані представлені у таблиці вище можна зробити наступні висновки. На максимізацію рівня рентабельності здійснює значний позитивний вплив фінансовий леверидж. Умовою, яка являється головною, для цього є перевищення прибутковістю господарської діяльності вартості позикового капіталу. У випадку ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»

найвищий рівень віддачі власного капіталу забезпечується при використанні структури 50:50, коли рівень рентабельності власного капіталу 0,168%.

Вважаємо, що оптимальною структура капіталу буде при співвідношенні 70:30, при якій рентабельність власного капіталу становить 0,155%, що забезпечує фінансову стійкість та дозволяє максимізувати ефективність діяльності підприємства.

Отже, оптимальною структурою капіталу можна припускати таке співвідношення між власним та позиковим капіталом, що дозволить оптимальне поєднання ризику і дохідності для підприємства, максимізує ринкову вартість підприємства, забезпечить високий рівень платоспроможності та фінансової стійкості. Основною умовою формування фінансових ресурсів підприємств за рахунок позикових коштів є залучення капіталу за низькою вартістю та невеликим ризиком з метою досягнення максимального прибутку.

### **3.2. Організація служби фінансового контролінгу на підприємстві**

Організація служби фінансового контролінгу на підприємстві є ключовим елементом ефективного управління фінансами, оскільки вона забезпечує системний моніторинг, аналіз і прогнозування фінансових потоків, що дозволяє керівництву приймати оперативні та стратегічні управлінські рішення. Служба контролінгу виконує функції планування бюджету, контролю за виконанням фінансових планів, аналізу відхилень та оцінки ризиків, що безпосередньо впливає на платоспроможність, рентабельність та фінансову стабільність підприємства.

Впровадження системи контролінгу на підприємствах вказує, що види контролінгу можна класифікувати не тільки за принципом обхвату (стратегічний і оперативний), але і за напрямками діяльності: фінансовий

контролінг, контролінг маркетингу, логістики, інвестицій, інноваційних процесів, контролінг персоналу тощо.

Одним з центральних його напрямів у загальній системі контролінгу, організованого на підприємстві, виділяється фінансовий контролінг. Фінансовий контролінг є ефективною координуючою системою забезпечення взаємозв'язку між формуванням інформаційної бази, фінансовим аналізом, фінансовим плануванням і внутрішнім фінансовим контролем, що забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне виявлення відхилень фактичних її результатів від передбачених та прийняття оперативних управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію. Водночас фінансовий контролінг можна інтерпретувати як систему інформаційного забезпечення координації всіх підсистем управління, що передбачає використання методів і процедур із бюджетування, стратегічного планування, управлінського обліку, фінансової діагностики, інвестор-релейшнз, управління ризиками та внутрішнього контролю, які в сукупності зорієнтовані на підвищення ефективності фінансово-економічних рішень і збільшення вартості компанії [33].

I. Бланк визначає фінансовий контролінг як регуляторну систему, яка скеровує та координує взаємозв'язки між формуванням інформаційної бази, фінансовим аналізом, фінансовим плануванням і внутрішнім фінансовим контролем, забезпечує концентрацію контрольних дій на найсуттєвіших та пріоритетних напрямках фінансової діяльності суб'єкта підприємництва, своєчасне виявлення відхилень її фактичних результатів від передбачених і прийняття оперативних управлінських рішень, спрямованих на її нормалізацію [34].

C. Адонін під фінансовим контролінгом розуміє систему, що включає методи обліку, аналізу, планування та контролю, яка спрямована на досягнення мети підприємства, забезпечує ефективне управління підрозділами та підприємством в цілому [35].

О. Кальченко визначає фінансовий контролінг як важливу складову фінансового управління, яке здійснюється в межах фінансової стратегії суб'єкта господарювання та спрямоване на забезпечення надійності та результативності фінансової діяльності, стабільності фінансового стану, а також на мінімізацію фінансових ризиків підприємств [36].

Таким чином, в результаті проведеного критичного аналізу існуючих наукових підходів щодо ідентифікації елементів системи фінансового контролінгу необхідно врахувати таке:

1) фінансовий контролінг є системою, яка визначає довгострокове функціонування підприємства, що надає можливість будувати її на основі концепції стратегічного розвитку і досліджувати у взаємозв'язку підсистем стратегічного та оперативного контролінгу;

2) системоутворюючі елементи системи фінансового контролінгу (мета, завдання, методи, суб'єкти, об'єкти, показники) різняться залежно від виду контролінгу (стратегічний та оперативний) та рівня підсистем (функціонально-цільова, методологічна, об'єктна, суб'єктна, організаційна);

3) під час формування системоутворюючих елементів підсистеми системи фінансового контролінгу слід врахувати його орієнтацію не лише на внутрішнє, але і на зовнішнє середовище [37].

У контексті динамічних змін внутрішнього та зовнішнього середовища, зростаючої конкуренції, цифровізації та невизначеності фінансові служби підприємств потребують удосконалення підходів до управління фінансовою інформацією та контролю. Саме тому в теоретичних та прикладних дослідженнях сучасних вчених сформовано три концептуальні підходи до поліпшення організації фінансового контролінгу, які забезпечують максимальну адаптивність, інформаційну прозорість і управлінську ефективність (табл. 3.6).

Вважаємо, що запровадження першої концепції фінансового контролінгу на ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» як окремої системи стратегічного управління дозволить інтегрувати процеси фінансового

планування, бюджетування, контролю та аналізу в єдиний управлінський процес, спрямований на досягнення стратегічних цілей підприємства.

Таблиця 3.6

**Сучасні концепції здійснення фінансового контролінгу на підприємстві**

№ з/п	Концепція	Ключові положення
1	Концепція інтегрованого фінансового контролінгу як частини загальної системи управління [37]	системна інтеграція з фінансовим плануванням та бюджетуванням; управлінська орієнтація на результат і оцінювання ефективності стратегій; синхронізація фінансового контролінгу з іншими бізнес-функціями.
2	Концепція цифрового фінансового контролінгу [38]	зменшення людського фактору і операційних помилок; інтеграція даних у режимі реального часу; можливість формування адаптивних сценарних моделей; підвищення ефективності контролю за використанням фінансових ресурсів.
3	Концепція ризикоорієнтованого фінансового контролінгу [39]	ідентифікація критичних фінансових ризиків; формування профілів ризиків і сценарних моделей; регулярний ризиковий аудит; використання індикаторів раннього попередження.

Такий підхід забезпечує своєчасне виявлення відхилень фактичних фінансових показників від запланованих, оцінку причин їх виникнення та розроблення коригувальних управлінських рішень. Крім того, впровадження стратегічно орієнтованого фінансового контролінгу сприятиме підвищенню прозорості фінансових потоків, узгодженості оперативних і стратегічних рішень, оптимізації структури капіталу та зміцненню фінансової стійкості підприємства. В умовах нестабільного зовнішнього середовища та підвищених ризиків така система дозволить підвищити адаптивність підприємства, забезпечити ефективне використання фінансового потенціалу та створити передумови для сталого економічного розвитку в довгостроковій перспективі.

Вважаємо, для систематизації та узагальнення всіх вищенаведених концепцій, принципів, функцій, доцільно запропонувати наступні етапи впровадження системи фінансового контролінгу на ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат», оскільки система управління підприємства має відповідати вимогам сьогодення (рис. 3.5).



*Рис. 3.5. Етапи впровадження фінансового контролінгу на ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат»*

Фінансовий контролінг комплексно впливає на діяльність підприємства і забезпечує його стійкий розвиток на базі постійних координуючих дій між різними фазами циклу (облік, аналіз, планування, моніторинг і контроль).

Головне завдання фінансового контролінгу полягає не тільки в контролі, але й забезпеченні взаємозв'язку між складовими загальної системи управління підприємством.

### **Висновки до розділу 3**

В нинішніх умовах дедалі більше стверджується позиція, що фінансовий стан підприємства необхідно оцінювати і аналізувати на основі системи репрезентивних, зрозумілих, інформаційно значимих абсолютних і відносних показників та індикаторів.

Нині не існує єдиного методу оптимізації структури капіталу, застосовуючи який підприємство визначило б оптимальне співвідношення між власними і позиковим капіталом.

Мета управління структурою капіталу ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» – мінімізувати витрати на залучення довгострокових джерел фінансування і цим забезпечити власникам капіталу максимальну ринкову оцінку вкладених ними коштів. Для детального аналізу необхідно вивчити структуру капіталу, з'ясувати причини змін їх складових і дати оцінку цим змінам за аналізований період.

Отже, оптимізація структури капіталу – це важливий етап аналізу капіталу, який полягає у визначенні оптимального співвідношення між власними коштами, які приносять прибуток, і позиковими коштами, які інверсовано у грошовій формі, в обмін на обов'язки їх повернення, за умови якого досягається максимальна ефективність діяльності підприємства.

У випадку ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» найвищий рівень віддачі власного капіталу забезпечується при використанні структури 50:50, коли рівень рентабельності власного капіталу 0,168%.

Встановлено, що оптимальною структура капіталу буде при співвідношенні 70:30, при якій рентабельність власного капіталу становить 0,155%, що забезпечує фінансову стійкість та дозволяє максимізувати ефективність діяльності підприємства.

Вважаємо, що доцільним на підприємстві запровадити систему фінансового контролінгу, яка являє собою цілісну систему методів планування, обліку, аналізу та контролю, що оперує кількісними показниками і забезпечує підтримку фінансового менеджменту на підприємстві для досягнення основної мети його діяльності – отримання прибутку при максимально ефективному використанні фінансових ресурсів.

Для того щоб фінансовий контролінг був ефективним, підприємству необхідно постійно аналізувати методики його проведення, оцінювати якість існуючої системи контролінгу та за необхідності постійно удосконалювати інструменти і методику. Проведення опитування дадуть можливість визначити рівень ефективності контролінгу. Запропонований підхід до розрахунку й оцінки ефективності функціонування контролінгу допоможе керівництву підприємства визначати й оцінювати ефективність контролінгу і встановлювати рівень розвитку контролінгу за напрямками, вчасно виявляти слабкі та сильні сторони контролінгу на підприємстві.

## ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У роботі узагальнено, що в умовах нестабільності ринкового середовища фінансовий стан виступає «ядром» антикризової стійкості підприємства, оскільки саме через ліквідність, платоспроможність, структуру капіталу та результативність діяльності відображається здатність бізнесу безперервно функціонувати й виконувати зобов'язання.

Доведено, що управління фінансовим станом має здійснюватися як системний процес: від діагностики та порівняння показників у динаміці – до ухвалення управлінських рішень щодо активів, пасивів і грошових потоків, із обов'язковою прив'язкою до цілей фінансової стійкості та ризиків.

Обґрунтовано, що для переробних підприємств харчової галузі управління фінансовим станом ускладнюється високою ресурсомісткістю, сезонністю, капіталомісткістю та підвищеними технологічними й логістичними ризиками, що потребує посиленого антикризового фінансового менеджменту та гнучкого планування оборотного капіталу.

За результатами аналізу господарської діяльності ТОВ «Антонівський М'ясокомбінат» встановлено нерівномірну динаміку доходів і прибутковості у 2022–2024 рр.: дохід від реалізації зменшився з 2 115 152 тис. грн у 2022 році до 1 641 239 тис. грн у 2024 році, при цьому валовий прибуток зріс до 128 812 тис. грн, а чистий фінансовий результат у 2024 р. становив 10 047 тис. грн.

Виявлено погіршення ліквідності: коефіцієнт поточної ліквідності знизився з 5,46 до 0,63, швидкої ліквідності з 3,78 до 0,47, що є нижчим за нормативні межі та сигналізує про дефіцит оборотних високоліквідних активів для покриття поточних зобов'язань.

Зниження коефіцієнтів оборотності активів зумовлене уповільненням операційного циклу, що, у свою чергу, призводить до зростання потреби підприємства в оборотному капіталі та зниження загальної ділової активності, попри збереження більшості показників у межах нормативних значень. Коливання оборотності дебіторської та кредиторської

заборгованості є наслідком нерівномірності грошових надходжень і платежів, що ускладнює управління фінансовими потоками та підвищує ризики ліквідності.

Встановлено, що низькі значення показників рентабельності є наслідком недостатньої ефективності використання фінансових ресурсів і активів підприємства, що зумовлено обмеженою прибутковістю операційної діяльності і нераціональною структурою фінансування. Дана ситуація призводить до зниження фінансової віддачі активів і капіталу та свідчить про необхідність перегляду підходів до управління витратами, інвестиціями та джерелами фінансових ресурсів.

Виявлено критичне посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування: коефіцієнт автономії знизився з 0,76 у 2022 р. до 0,16 у 2024 році, а коефіцієнт залежності зріс до 0,84, що підвищує ризики платоспроможності та потребує антикризових рішень щодо структури капіталу й боргового навантаження.

Як ключову пропозицію обґрунтовано оптимізацію структури капіталу: за розрахунками максимальна рентабельність власного капіталу досягається при 50:50, однак для збереження фінансової стійкості доцільнішим визначено співвідношення 70:30 (власний : позиковий капітал), що дозволяє балансувати ефект фінансового левериджу та ризик втрати платоспроможності.

Для удосконалення системи управління фінансовим станом підприємства нами запропоновано організувати службу фінансового контролінгу як координуючу систему бюджетування, фінансового планування, аналізу відхилень, оцінки ризиків і внутрішнього контролю, що забезпечить раннє виявлення негативних тенденцій, підвищення прозорості фінансових потоків та оперативне коригування управлінських рішень.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. Навч. посіб. / М.Я. Коробов – 3-тє вид., перероб. і допов. – К. : Знання, 2001. – 378 с.
2. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. / А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2000. – 406 с.
3. Дем'яненко М.Я. Фінансовий словник-довідник / М.Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан, П.Т. Каблук. – К. : ІАЕУААН, 2003. – 507 с.
4. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. – 3-тє вид. випр. та допов. – К.: Знання – 2009.
5. Аліновська Г.Я. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
6. Бондар Ю.А., Єрошкін К.А. Теоретичні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 55-1. С. 8386. URL: [http://bses.in.ua/journals/2020/55\\_1\\_2020/15.pdf](http://bses.in.ua/journals/2020/55_1_2020/15.pdf)
7. Гриценко Т.В., Бровко Л.І. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовим станом підприємства в сучасних умовах. Молодий вчений. 2018. №9 (61). С. 465-469. URL: [file:///C:/Users/www/Downloads/molv\\_2018\\_9\(2\)\\_\\_44.pdf](file:///C:/Users/www/Downloads/molv_2018_9(2)__44.pdf)
8. Карачова К.А., Наливайко Л.В. Сутність та особливості управління фінансовим станом підприємства. Економічний аналіз. 2016. №2. Том 23. С. 126-130. URL: <file:///C:/Users/www/Downloads/1051-5439-1-PB.pdf>
9. Куцай Н.С., Демчук В.О. Сутність, задачі та етапи управління фінансовим станом підприємства. Modern Economic. 2021. № 25. С. 92-97. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/25-2021/kutsay.pdf>
10. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент: підручник Київ : КНЕУ, 2005. 536 с.
11. Ткаченко М.І., Євась Т.В., Свідєрська У.Ю. Фінансовий менеджмент підприємства в умовах невизначеності. Подільський науковий вісник. 2018. №3. С. 8288. URL: [https://pnv.in.ua/images/Magazine/3\\_2018/2/Тkachenko\\_vas.pdf](https://pnv.in.ua/images/Magazine/3_2018/2/Тkachenko_vas.pdf)

12. Омельченко О.В., Швед В.В., Штифлюк В.В. Про деякі питання оцінки фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 68. С. 145-150.
13. Фінансовий менеджмент у схемах і таблицях / Квач Я.П., Орлов В.М., Орлова О.В., Толкачова Г.В. за ред. д.е.н., проф. В.М. Орлова. – Одеса: 2012. – 72 с.
14. Сіліна І.В., Хацер М.В. Управління фінансовим станом підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2015. № 11. С. 86-98. URL: [http://www.economy.in.ua/pdf/11\\_2015/22.pdf](http://www.economy.in.ua/pdf/11_2015/22.pdf)
15. Омельченко О.В., Швед В.В., Штифлюк В.В. Про деякі питання оцінки фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 68. С. 145-150.
16. Сосновська О. О. Методичні підходи до діагностування фінансового стану підприємства. *Modern Economics*. 2019. № 14(2019). С. 264-271. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V14\(2019\)-41](https://doi.org/10.31521/modecon.V14(2019)-41).
17. Готра В. В., Ріпич В. В., Дячок А. В. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращення. *Вісник Мукачівського державного університету, серія «Економіка і суспільство»*. 2017. № 8. С. 219-223.
18. Копчак Ю. С. Проблеми діагностики фінансового стану і стійкості функціонування підприємства. *Вісник СумДУ*. 2016. № 9 (68). С. 23-34.
19. Підхромний О. М. Діагностика фінансового стану підприємства. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2017. № 23. С. 234-237.
20. Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. *Економіка підприємств: Навчальний посібник*. Л.: Сполом, 2019. 211 с.
21. Підгаєць, С. (2024). Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі розрахунку інтегрального показника. *Економіка та суспільство*, (70). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-41>
22. Музика А.В. Методичні підходи для забезпечення комплексної оцінки фінансового стану підприємства // *Матеріали міжнародної науково-*

практичної конференції «Стратегічне управління бізнесом на зламі епох: тенденції та виклики». м. Київ, 23 жовтня 2025 р. С. 17-18.

23. Офіційний сайт «Антонівський М'ясокомбінат». URL: [https://uamk.com.ua/about\\_us/](https://uamk.com.ua/about_us/)

24. Набатова Ю. О., Чорненко О. С. Шляхи та напрямки поліпшення фінансової діяльності суб'єкта господарювання. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6679>

25. Дончак Л.Г., Ціхановська О.М. Ділова активність підприємства та шляхи її зміцнення / Л.Г. Дончак, О.М. Ціхановська // *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Випуск 10. С. 250-255.

26. Беренда Н. І., Редзюк Т. Ю., Ворона К. В. Управління структурою капіталу підприємства / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 19 (1). С. 14-18.

27. Makrevska, T. (2023). Financing And Capital Structure. *KNOWLEDGE – International Journal*, 58 (1), 87–91. <https://doi.org/10.35120/kij5801087m>

28. Щербань О. Д., Насібова О. В., Сухоруков Р. В. Методи регулювання та оптимізації структури капіталу підприємства. *Економіка і держава*. 2017. №12. С. 82-88.

29. Кобилецький В.Р., Коефіцієнт рентабельності власного капіталу / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv/338-pokaznik-rentabelnosti-vlasnogo-kapitalu>

30. Роганова Г.О., Котлярова М.А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства / Г.О. Роганова, М.А. Котлярова // *Modern Economics*. 2021. № 27. С. 167–176.

31. Бланк І. О. Управління капіталом : підручник. Київ : Ніка-Центр, 2011. 512 с.

32. Дудар, А., Вакульчик, О. (2018). Аналіз та оптимізація структури капіталу з метою підвищення рівня фінансової стійкості підприємства. *Молодий вчений*, 1 (53), 878-882.

33. Бутко М.П. Організація системи контролінгу на підприємствах України / М.П. Бутко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 6. Ч. 2. – С. 116-118.

34. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси : підручник. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.

35. Адонін С.В. Фінансовий контролінг у системі управління підприємством. Електронний журнал «Ефективна економіка». № 2022.: URL: [http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2\\_2022/99.pdf](http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2022/99.pdf).

36. Кальченко О. Концептуальні засади фінансового контролінгу на промислових підприємствах. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2022. № 4. С. 291-300.

37. Ратушний С. М. (2024). Підходи до формування системи фінансового контролінгу та його структури. *Економіка, управління та адміністрування*, (2 (108)), 171–182. [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-171-182](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-171-182)

38. Сидорчук І. (2024). Фінансовий контролінг: організаційно-методичні основи формування та функціонування на підприємстві. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 336 (6), 56-61. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-8>

39. Федяй, Я. (2025). Фінансовий контролінг: сутність, функції та роль в управлінні підприємством. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, (3 (43)), 431–446. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-431-446](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-431-446)

## ДОДАТКИ